

Rapportering fra krisesentrene 2008

sentio
research
norge

Innhold

INNHold	1
SAMMENDRAG	4
FORORD	6
1. INNLEDNING	9
1.1. Formål og historie	9
1.2. Endringer i statistikkføringen i 2008	9
1.3. Begrepsavklaringer	10
1.3.1. Krisetelefonhenvendelser	10
1.3.2. Dagbrukere og dagsbesøk	10
1.3.3. Beboere og opphold	10
1.3.4. Personer med og uten innvandrerbakgrunn	10
1.3.5. Overgriper eller voldsutøver	10
2. OM STATISTIKKEN	11
2.1. Datainnsamling	11
2.2. Kontroll og revisjon	11
2.2.1. Korrigeringer i datamaterialet	11
2.2.1. Kjønn	12
2.3. Overnattingsdøgn	12
2.3.1. Antall overnattingsdøgn for barn	14
2.4. Person versus tilfelle	14
2.5. Endelig populasjon	15
2.6. Sammenlignbarhet over tid	16
2.7. Frafallsproblem	16
3. BEBOERE PÅ KRISESENTRENE	17
3.1. Færre beboere, samme andel med innvandrerbakgrunn	17
3.2. Beboernes kjønn, alder og sivilstand	17
3.3. Beboernes opprinnelse og språkforståelse	19
3.4. Kvinnene bor lenger på krisesentrene enn tidligere	19
3.5. Tilknytning til arbeidslivet	20
3.6. Funksjonsnedsettelse blant beboere på krisesentrene	21
4. OVERGRIPERNE	23
4.1. Beboernes relasjon til overgriperne	23
4.2. Overgripernes kjønn og alder	24
4.3. Overgripernes opprinnelse	25
4.4. Overgripernes tilstand ved overgrepene	26

5. BARN MED MOR PÅ KRISESENTRENE	27
5. 1. Antall barn som var med på sentrene.....	27
5. 2. Barnas alder.....	28
5. 3. Noen flere beboere med barn drar hjem til overgriper	28
6. BEBOERNES SITUASJON VED HENVENDELSEN TIL KRISESENTRENE.....	29
6.1. Mishandlingens varighet.....	29
6. 2. Skader av mishandlingen	30
6. 3. Anmeldelse av oppholdene.....	30
6. 4. Voldsalarm.....	32
6. 5. Graviditet.....	32
7. KONTAKTEN MED KRISESENTRENE.....	33
7. 1. Hvilke instanser setter beboerne i kontakt med krisesentrene?	33
7. 2. Årsaker til henvendelsene.....	34
7. 3. Bistand fra krisesentrene	35
7. 4. Hvilke instanser henvises beboerne til?.....	36
7. 5. Hvor dro beboerne etter krisesenteroppholdet?	37
8. DAGBRUKERE.....	39
8. 1. Krisesentrenes tilbud på dagtid.....	39
8.2. Omfanget av dagbrukere	39
8.3. Noen menn blant dagbrukerne	39
8.4. Flest dagbrukere uten innvandrerbakgrunn	40
8. 5. Dagbrukernes alder.....	40
8. 6. Funksjonshemminger hos dagbrukere.....	41
8.7. Dagbrukere er oftere aleneboende	41
8.8. Dagbrukere med barn	42
8.9. Dagbrukernes relasjon til overgriper	42
8. 10. Psykisk vold vanligste årsak til dagsbesøk	43
8. 11. Halvparten henvises ikke til andre hjelpeinstanser	45
8. 12. Bistand fra krisesenteret	46
9. ORGANISERING OG TILBUD VED KRISESENTRENE.....	47
9. 1. Eie- og leieforhold.....	47
9. 2. Personell.....	47
9. 3. Tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne.....	48
9. 4. Lokaler.....	49
9. 5. Tilbud på sentrene	49
REFERANSER	51

VEDLEGG.....	53
A. Samlest statistikk 2008	55
B. Kommuner som støtter krisesentrene økonomisk 2008	57
C. Krisesentrene i rapporten	59
D. Beboerskjema	61
E. Dagbrukerskjema.....	71
F. Krisestiltak – statistikk for 2008	77

Sammendrag

I denne rapporten presenteres statistikk over personer som har overnattet på krisesentrene (beboere) og personer som har besøkt krisesentrene om dagen (dagbrukere) i løpet av 2008. Det presenteres også samlestatistikk om organisering og tilbud ved sentrene.

Anslagsvis 1746 personer overnattet på et kriseseter i 2008. Til sammen hadde disse 2257 opphold bak seg der de overnattet minst ett døgn på senteret. Sammenlignet med 2007 var det 51 personer færre som overnattet på et krisesenter i 2008. Bortsett fra fire menn, var alle beboerne kvinner. Til sammen hadde 49 prosent av alle beboere med seg barn første gangen de bodde på krisesenteret. Dette er fire prosentpoeng mer enn i 2007.

Både individstatistikken og samlestatistikken viser at kvinnene bor lengre på krisesentrene enn tidligere. Den gjennomsnittlige varigheten på et opphold var 28 døgn i 2007, mens det har økt til 30 døgn i 2008. I følge individstatistikken var det totalt 67831 overnattingsdøgn på krisesentrene i 2008¹.

Majoriteten av beboerne som overnattet på krisesenteret i 2008 hadde innvandrerbakgrunn (ca 60 prosent). Dette er omtrent ett prosentpoeng høyere enn i 2007, og vi ser en jevn økning de siste årene. Tilbake i 2003 hadde kun 45 prosent av beboerne innvandrerbakgrunn. Beboere med innvandrerbakgrunn bor lengre på krisesentrene enn personer uten innvandrerbakgrunn. Et gjennomsnittlig opphold for personer med innvandrerbakgrunn varer 14 døgn lengre enn for personer uten innvandrerbakgrunn.

På dagtid kan kvinner, og ved noen krisesenter også menn, få råd i forbindelse med problematiske relasjoner og situasjoner fortrinnsvis knyttet til voldsproblematikk. Mange tidligere brukere kommer for oppfølging og samtaler. I 2008 kom 2286 personer på ett eller flere dagsbesøk til krisesentrene. Til sammen besøkte dagbrukerne sentrene 7310 ganger, noe som er en nedgang på 4,5 prosentpoeng sammenlignet med 2007.

55 prosent av dagbrukerne hadde ikke innvandrerbakgrunn, noe som er to prosentpoeng mindre enn i 2007. Det er fortsatt et mindretall av dagbrukerne som har innvandrerbakgrunn (i motsetning til beboerne), men denne andelen har økt jevnt de siste årene og er i dag på 45 prosent. Tilbake i 2006 var andelen på kun 37 prosent.

Krisesentrene rapporterer om til sammen 426 ansatte i 2008², mens det i 2007 ble rapportert nesten 400 ansatte. Av disse var 34 prosent heltidsansatte, mens 66 prosent var deltidsansatte. Til sammen utgjorde de ansatte 245 årsverk. I tillegg kommer 374 frivillige vakter som utgjorde 57 årsverk. I 2007 rapporterte krisesentrene om 480 frivillige vakter som utgjorde nesten 110 årsverk. Fem krisesentre rapporterer at de har mannlige ansatte. Vi finner totalt ti menn som til sammen jobber 4,3 årsverk.

¹ Stort avvik mellom samlestatistikk og individstatistikk, se avsnitt om beregning av antall overnattingsdøgn.

² En del av krisesentrene hadde ikke svart på spørsmålene om antall ansatte i 2008

Forord

Arbeidet med krisesenterstatistikken for 2008 er utført av Sentio Research Norge på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Sentio Research Norge har det faglige ansvaret for innholdet i rapporten.

Rapporten omfatter samlestatistikk for alle landets 50³ krisesentre i 2008, samt beboer- og dagsbesøkstatistikk for de sentrene som har levert registreringsskjema. Kapittel 3 til 7 omtaler statistikken som gjelder beboere som har overnattet ved krisesentrene (beboerstatistikken). Kapittel 8 tar for seg statistikken som gjelder dagsbesøk, og det gis en kort redegjørelse for hvilke brukere som benytter seg av dette tilbudet. Det foretas en sammenligning mellom de to brukergruppene der det er mulig. Samlestatistikken omfatter antall telefonhenvendelser til sentrene, overnattingsdøgn, opphold for beboere og deres barn, antall dagsbesøk, antall dagbrukere, antall finansierende kommuner for hvert senter og hvor mange innbyggere det enkelte krisesentret dekker. Disse hovedtallene fra samlestatistikken for hvert krisesenter presenteres i sin helhet i vedlegg A. Samlestatistikken inkluderer også organisering og tilbud på krisesentrene, noe som blir presentert nærmere i kapittel 9.

Rapporten er bygd opp etter samme mal som tidligere år, og gir så langt det er mulig det samme tallmaterialet som 2007-statistikken. Fremstillingen legger stor vekt på å se funnene i forhold til tidligere år.

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Sentio Research Norge oppgis som kilde.

Ranita Nersund og Hege Govasmark
Sentio Research Norge
Trondheim

---

³ 1 Rana krisesenter ble avvirket i januar 2009 og vi fikk derfor ikke tilsendt skjema for deres dekning for 2008

1. Innledning

1.1. Formål og historie

Formålet med arbeidet har vært, på vegne av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, å samle inn data knyttet til aktiviteten på landets krisesentre og utarbeide en rapport som beskriver disse resultatene.

Årets rapport er den første som er utarbeidet av Sentio Research Norge. Tidligere har SSB utarbeidet tre rapporter, mens Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress utarbeidet tilsvarende rapporter for årene 2003 og 2004 (Jonassen, 2004; Jonassen, 2005; Lien og Nørgaard, 2006; Kleven og Lien, 2007; Hirsh og Nørgaard 2008).

1.2. Endringer i statistikkføringen i 2008

Statistikkføringen i 2008 har endret seg på noen områder sammenlignet med 2007. Når det gjelder beboerskjemaet er det satt inn noen ekstra spørsmål for registrering av barn. Krisesenteret skal oppgi hvor mange av barna som var med til krisesenteret som ikke bodde på senteret under hele oppholdet til beboeren, samt oppgi hvor mange døgn barn med kortere opphold enn beboer bodde på senteret. Disse spørsmålene er satt inn med tanke på beregning av antall døgn barn har bodd på krisesenteret. Spørsmålene som var med i registreringen i 2007 om antall overnatningsdøgn for kvinnen, mannen og barna er fjernet i 2008. Disse spørsmålene har tidligere fungert som korrigerende for utregning av døgn.

I tillegg ble det i 2008 stilt et ekstra spørsmål om beboeren har en eller flere funksjonsnedsettelse, og avslutningsvis er krisesentrene fra 2008 bedt om å registrere dato for innflytting og utflytting av overgangsbolig. En annen vesentlig endring fra 2007 til 2008 går på registrering av informasjon om overgriper. I tilfeller hvor det er flere overgripere er krisesentrene fra 2008 bedt om å registrere informasjon om den som blir betraktet som hovedovergriper. Tidligere ble det registrert informasjon om samtlige overgripere.

Vi finner også en del endringer i ordlyden i spørsmålene i skjemaene fra 2008 sammenlignet med 2007. I 2007 ble det blant annet spurt om beboeren har reservert seg mot registrering, mens i 2008 ble de spurt om de har godtatt registrering. Det er krysset av "Nei" på 88 av beboerskjemaene. Bortsett fra på 21 skjema er det likevel fylt ut informasjon om beboeren. Disse har vi valgt å inkludere i statistikken. Dette ble også gjort i 2007. På dagbrukerskjemaene er det krysset av "Nei" på spørsmålet om brukeren har godtatt registrering i 668 tilfeller. Bortsett fra i 239 tilfeller er det likevel registrert en eller flere opplysninger på skjema, og disse er tatt med i statistikken, på samme måte som for beboere. Etter kontakt med flere senter viser det seg også at flere har krysset "Nei" på spørsmålet om beboeren har godtatt registrering også når de ikke har blitt forespurt. I slike tilfeller skulle det vært krysset ja i følge prosedyrene for utfylling av skjema.

Videre er det små endringer i ordlyd på spørsmålet om beboeren har vært i kontakt med dette eller et annet krisesenter tidligere, samt på spørsmål om beboerens sivilstand og landsbakgrunn.

Endringene på dagbrukerskjema er i all hovedsak de samme som på beboerskjemaet.

Når det gjelder samlestatistikken er det også noen endringer sammenlignet med 2007. I 2008 er det blant annet også spurt om totalt antall henvendelser på e-post. Det er videre satt inn et ekstra svaralternativ på spørsmål om funksjonsnedsettelse (annen funksjonsnedsettelse). Den største endringen går på at det er fjernet en del spørsmål som går på tilrettelegging for rullestolbrukere. Disse spørsmålene er erstattet med et mer generelt spørsmål om krisesenteret er tilrettelagt for brukere med ulike funksjonsnedsettelse (bevegelsesevne, synsevne, hørselsevne, annen funksjonsnedsettelse). Det er også fjernet spørsmål om

hvilke målform krisesentrene ønsker å motta skjema på. Da det tidligere kun har vært ett krisesenter som har ønsket nynorsk har vi gått over til konkret å henvende oss til dette krisesentret for avklaring.

1.3. Begrepsavklaringer

1.3.1. Krisetelefonhenvendelser

Krisesentrene er bedt om å skille mellom telefonhenvendelser som gjelder kriser og de som gjelder andre spørsmål i sine registreringer. Med begrepet krisetelefoner forstås henvendelser der kontakten opprettes for første gang mellom en bruker og krisesenteret, eller kontakt fra privatpersoner eller offentlige kontakter på vegne av brukeren. I tillegg blir krisesentrene bedt om å registrere hendelser der nye situasjoner er oppstått, selv om brukeren har vært i kontakt med krisesentret tidligere.

1.3.2. Dagbrukere og dagsbesøk

Personer som henvender seg til krisesentrene på dagtid omtales som dagbrukere. Dette kan både være personer som tidligere har bodd på sentret og personer som aldri har vært i kontakt med et krisesenter tidligere. Med dagsbesøk menes brukernes oppmøte på sentrene for å motta råd eller ulike former for oppfølging og/eller bistand fra krisesentret. I statistikken vil dagbrukere være opplysninger basert på det første dagsbesøket i rapporteringsåret (2008). Mens dagsbesøk vil være alle dagsbesøkene som er registrert med et dagsbesøkskjema i løpet av året.

1.3.3. Beboere og opphold

Personer som overnatter på krisesentrene en eller flere netter omtales som beboere. I statistikken vil beboere være opplysninger basert på det første oppholdet i rapporteringsåret (2008). Opphold vil være alle gangene beboerne har vært på sentrene i løpet av året, registrert med et beboerskjema for hvert opphold.

1.3.4. Personer med og uten innvandrerbakgrunn

Med innvandrerbakgrunn menes at vedkommende enten er født i utlandet eller er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre (sistnevnte gruppe kalles også for etterkommere), jf SSBs definisjon av innvandrerbefolkningen. I år er det spurt etter hvorvidt en eller begge av brukerens foreldre er født i utlandet. Når det er krysset av for at begge foreldrene er født i utlandet blir brukeren altså kodet til å ha innvandrerbakgrunn. Dette ble registrert på en annen måte i 2007, men i følge retningslinjene for utfylling i 2007 er definisjonen på innvandrerbakgrunn den samme.

Siden personer med innvandrerbakgrunn samtidig kan være norske, har vi valgt å ikke bruke begrepet norsk i denne rapporten. Den korrekte begrepsbruken i forbindelse med krisesenterbrukernes opprinnelse er henholdsvis "beboere/dagbrukere med innvandrerbakgrunn" og "beboere/dagbrukere uten innvandrerbakgrunn". Enkelte steder vil det også bli brukt "Innvandrerkvinner".

1.3.5. Overgriper eller voldsutøver

Vi bruker begrepene overgriper eller voldsutøver i vår omtale av de personene som har medvirket til at mennesker søker hjelp på krisesentrene. Dette på tross av at ikke alle brukere har oppgitt å være utsatt for vold eller seksuelle overgrep.

2. Om statistikken

2.1. Datainnsamling

Statistikk over aktiviteten ved landets krisesentre ble innrapportert til Sentio Research Norge ved utfylling av papirskjema. Det er ansatte på krisesentrene som vanligvis fyller ut skjemaene. For hvert dagsbesøk og hvert overnattingsopphold skal det i utgangspunktet fylles ut henholdsvis et dagsbesøkskjema og et beboerskjema. I noen tilfeller kan det hende at skjema ikke blir fylt ut. Disse besøkene/oppholdene skal sentrene likevel telle med i sin oppsummering på skjemaet "Krisetiltak – statistikk for 2008" ved årets slutt. Det kan følgelig oppstå noe avvik mellom oppsummering av individstatistikken og hva som er angitt i samlestatistikken.

Frist for innrapportering av tall for 2008 var 10. januar 2009. Krisesentre som hadde levert sine skjema ved fristens utløp, fikk i slutten av februar tilsendt en oversikt med sine tall i retur fra Sentio Research Norge.

Det er til sammen 50 krisesentre i landet⁴. Alle som hadde hatt dagbrukere og beboere har levert inn skjema til oss. Et senter leverte mangelfullt samleskjema og ett senter leverte skjema for bare deler av året⁵. Fullstendig oversikt over hvilke skjemaer det enkelte senteret har levert finnes i vedlegg C.

2.2. Kontroll og revisjon

Revisjon, kontroll og retting av data er viktig for å sikre kvaliteten. Det er imidlertid umulig å sikre at alle data er korrekte. Det må foretas en avveining av hvor mye som kan rettes. For mye revisjon kan medføre nye feil i datasettet. Når det gjelder krisesenterstatistikken er det ikke utarbeidet et eget revisjonssystem. I utgangspunktet er det derfor lagt opp til liten revisjon av det innkomne datamaterialet. Det er likevel blitt gjort enkelte endringer i dataene etter mottak. Hovedtanken bak revisjonen har vært å finne frem til noen viktige problemområder. I krisesenterstatistikken for 2008 har dette eksempelvis vært antall overnattingsdøgn og antall barn på sentrene. Disse områdene vil bli omtalt mer spesifikt senere i dette kapitlet.

Skjemaene er scannet og verifisert, men det har likevel blitt oppdaget enkelte åpenbare feilføringer – disse er rettet hvor dette er oppdaget.

På enkelte spørsmål hvor det kun forventes ett svar – har det i noen tilfeller likevel blitt krysset av for flere kategorier. Disse har da fått kategorien "Ubesvart".

2.2.1. Korrigeringer i datamaterialet

Flere krisesentre har i etterkant av at tabelloversikten ble sendt ut, påpekt enkelte feil i tallene. Individskjemaene for både beboere og dagbrukere har ikke genuine identifikasjonsnumre, og Sentio Research Norge kan i utgangspunktet ikke gå inn å endre direkte på skjemaene. I scanningen har vi imidlertid tatt bildefiler av alle skjemaene, noe som muliggjorde en viss revisjon av data der vi fikk tilbakemeldinger om feil fra sentre. Dersom tilbakemeldingene fra sentrene var slik at det var mulig å søke opp skjemaene på bildefiler for å verifisere svar i etterkant, ble dette gjort.

⁴Rana krisesenter ble avvirket i begynnelsen av januar. Vi fikk derfor ikke tilsendt skjema fra 2008 for dette krisesenteret.

⁵ Vi har bare mottatt skjema fra halve året fra krisesenteret i Trondheim. Vi har fått beskjed om at de ikke finner resten av skjemaene. Dette er nok noe av forklaringen til at vi har færre dagbrukere i år enn tidligere.

Den vanligste årsaken til rapportering om feil fra sentrene hadde utgangspunkt i at de hadde satt flere kryss på spørsmål der det bare godtas ett kryss. Dette oppdaget vi ved å søke i bildefilene. Her er det ikke gjort noen endringer, da de som har satt flere kryss der det bare godtas ett blir kodet til "ubesvart".

Noen sentre hadde også krysset feil i skjemaene, for eksempel krysset "mann" når de skulle ha krysset kvinne. Etter slike tilbakemeldinger har vi endret kjønn til kvinne, selv om det rent faktisk var oppgitt mann på skjemaet. Vi har altså valgt å la tilbakemeldingene fra sentrene overstyre faktisk utkryssing når vi har fått tilbakemeldinger som var mulig å endre på i konkrete skjema.

Til sammen 24 dagbruker- og beboerskjema ble endret etter tilbakemelding fra sentrene. Øvrige tilbakemeldinger om feilkilder var ikke mulig å justere på, da man ikke kunne identifisere hvilke skjema man skulle søke etter for å gjøre revideringer.

Etter innsamling av alle skjemaene ble det laget en fil for hver skjematype, til sammen tre filer (en fra beboerskjemaene, en fra dagsbesøkskjemaene, en fra samleskjemaene). Det er blitt tatt kopi av disse filene før vi har gjort revideringene og ferdigstilt data i tre endelige filer.

2.2.1. Kjønn

Mange krisesentre tar ikke i mot mannlig beboere. Vi har undersøkt variabelen nøyte ved å ta kontakt med de enkelte krisesentrene som har oppgitt menn i individstatistikken. I utgangspunktet fant vi syv menn i individstatistikken for beboere. Etter kontakt med sentrene viser det seg at flere hadde krysset feil, noe som resulterte i en revidering av dataene der vi står igjen med fire menn fordelt på tre krisesenter. Dette antallet samsvarer også med det som er oppgitt på samlestatistikken.

2. 3. Overnattingsdøgn

Vi har to muligheter for å regne ut antall overnattingsdøgn for beboerne. Den ene er å se på differansen mellom ankomst og utflyttingsdato, og den andre er å se på totalt antall overnattingsdøgn som hvert senter har oppgitt på samleskjemaet. En svakhet ved å bruke dato for å regne ut døgn er at avbrudd i opphold ikke fanges opp. Dette kan for eksempel være helger hvor kvinnen ikke er på senteret. Siden kvinnen likevel opptar plass på sentret, er det mest hensiktsmessig å benytte datoer angitt på skjemaene ved utregning av antall overnattingsdøgn. Det er hovedsakelig brukt samme metode som i 2007 for å korrigere datoer. I 2007 hadde man imidlertid et spørsmål om antall overnattingsdøgn for kvinnen, mannen og eventuelle barn. Dette spørsmålet er ikke med i spørreskjemaet fra 2008, slik at vi ikke har hatt samme mulighet som i 2007 for å korrigere åpenbare feilkilder eller mangelfull datoføring.

Oppsummert er revisjon av datoer for 2008 gjort etter følgende kriterier:

- Dersom ankomstdato er før 2008 og utflyttingsdato er angitt, har ankomst blitt satt til 1.1.2008 (27 skjemaer).
- Dersom utflyttingsdato er etter 2008 og ankomstdato er angitt, har utflytting blitt satt til 1.1.2009 (åtte skjemaer).
- Ett skjema hadde ankomstdato etter utflyttingsdato. Her antar vi det er skrevet på feil plass og har endret dette.
- Dersom utflyttingsdato ikke er oppgitt, og ankomstdato er oppgitt, har vi antatt at beboeren har bodd på senteret ut året (21 skjemaer).
- Elleve av skjemaene hadde både innflyttingsdato og utflyttingsdato i 2007. Her kan det tenkes at ansatte ved sentrene har skrevet feil på årstall for ankomst og/eller utflytting. Dette kan vi ikke

finne ut. Vi har valgt å beholde personene i datafilen, da svarene er sendt inn på skjema for 2008, og disse skjemaene ikke var tilgjengelige i perioden i 2007 som er oppgitt. Vi har imidlertid fjernet dato for ankomst og utflytting, da vi ikke kan bruke disse som gyldig grunnlag for beregning av døgn (Vi kan ikke vite om personene har bodd fra 2007 til 2008, eller om det er skrevet feil på en eller begge plasser). Disse beboerne blir gitt ett døgn på samme måte som skjemaene uten ankomst eller utflyttingsdato på (33 skjemaer).

- Noen skjema hadde også ankomstdato og utflyttingsdato på samme dag (35 skjemaer), disse beboerne har vi registrert med ett overnattingsdøgn, tilsvarende som i 2007.

Til sammen har 136 skjema fått endret dato i grunnlagsfila for beboere.

Som følge av at skjemaene i 2008 ikke inneholder et eget spørsmål om antall døgn, har vi ikke samme mulighet for å revidere dato og antall døgn som i 2007. Vi kan kun forholde oss til de oppgitte datoene. Vi har imidlertid mulighet til å gå tilbake til de konkrete papirskjemaene, da det er tatt bildefiler av disse. På skjema der det var oppgitt ugyldig dato/periode har vi gått tilbake på bildefilene og rettet opp feil, for eksempel der scanneren har lest et 9 tall som 0 og lignende, eller der ankomstdato er etter utflyttingsdato. Slike feil regner vi ikke som endring av data, men som retting i forhold til det som stod på papirskjema. Til sammen ble det rettet i omtrent 25 tilfeller.

Ett beboerskjema hadde både ankomstdato og utflyttingsdato i 2009 (1.1 til 5.1), etter en kontrollsjekk mot bildefilen av skjema ble det klart at dette faktisk var verifisert riktig og det var en reell utfylling på skjema. Dette skjemaet er fjernet fra statistikken for 2008, og vil bli tatt med i statistikken for 2009.

Ett dagbrukerskjema hadde dato 1. januar 2009, og er fjernet etter at vi dobbeltsjekket at datoen var verifisert riktig. Det var i tillegg 8 andre skjema som var registrert som 2009, men da på datoer vi ikke er kommet til. Disse er beholdt da vi antar det er skrivefeil.

Sammenligning av antall døgn: Individstatistikk og samleskjema:

2008

Samleskjema: 64181

Individstatistikk: 67831

Differanse 2008: 3650

2007

Samlestetistikk 2007: 61214

Individstatistikk 2007: 62509

Differanse 2007: 1295

En mulig forklaring på større avvik i 2008 er at det ikke er spurt direkte om døgn i skjema. Vi kan derfor bare forholde oss til dato. I 2007 hadde man mulighet for å sjekke dette opp mot antall døgn som var fylt ut. Det kan også tenkes at det å fylle ut antall døgn i skjema gjorde de som fylte ut mer oppmerksom på datoene og at disse var riktige. Videre er det mulig at ikke alle beboerne har blitt talt med når det enkelte krisesenteret har summert opp på slutten av året. En annen forklaring kan være at sentrene ikke har talt med alle døgn fra ankomst til utflytting dersom beboeren ikke har bodd på senteret under hele oppholdet.

Da både samlestatistikken og individstatistikken peker i retning av at det er flere overnattingsdøgn i 2008 sammenlignet med 2007, tyder det på at det har vært en reell økning i antall døgn. I 2007 hadde de i større grad registrert skjema selv om beboerne ikke ønsket registrering. I 2008 finner vi en økning i andelen som ikke har registrert noe i skjemaet dersom beboeren ikke ønsket registrering. Dette kan også forklare noe av avviket mellom antall døgn i individstatistikken sammenlignet med samlestatistikken.

2.3.1. Antall overnattingsdøgn for barn

Det har vært en utfordring å beregne antall overnattingsdøgn for barn og antall barn. Sammenlignet med 2007 har det vært endringer i hvordan dette skal føres på skjemaet, og tilbakemeldinger fra enkelte senter tyder på at en del har vært inkonsekvent i utfyllingen av spørsmål som gjelder antall barn og døgn. I tillegg til individstatistikken har vi mulighet til å se på hva det enkelte senter har oppgitt i samlestatistikken når det gjelder antall barn og overnattingsdøgn for barn. Når det gjelder individstatistikken har vi benyttet følgende revideringer før vi har beregnet barn og døgn for barn:

- I de tilfellene der det er skrevet 0 (eller ikke oppgitt antall) barn på spørsmålet om antall barn som har vært på senteret kortere tid enn beboer, men samtidig fylt ut døgn på spørsmål 11, har vi valgt å la svaret på spørsmål 10 være førende. Det vil si at det da blir regnet som om alle barna som var med til senteret (registrert i spørsmål 9) bodde der under hele oppholdet. Dette gjelder i 61 tilfeller.
- I fem tilfeller er det svart et høyere antall barn som bodde kortere tid på senteret enn det antallet barn som faktisk er med på senteret. Vi antar dette skyldes en mistolkning i hvordan skjema skal fylles ut, der barna som bodde kortere tid ikke er registrert under antall barn som ble med til senteret, og vi har justert data i forhold til dette. Vår løsning er å inkludere de som bodde kortere tid i totalantallet som kom til senteret, før vi beregner antall døgn for barna.
- I noen tilfeller er det fylt ut antall barn på spørsmål 10 (antall barn som har bodd kortere tid enn beboer) uten at det er skrevet antall døgn for disse barna på spørsmål 11. Disse barna blir da registrert med 0 døgn. Dette gjelder i 102 tilfeller.

2.4. Person versus tilfelle

For å skille mellom person versus tilfelle blant beboere er det tatt utgangspunkt i spørsmål om det er beboerens første opphold ved krisesenteret i 2008. 121 skjema (5,4 prosent) mangler opplysninger om dette. Vi har benyttet samme prosedyre som i 2007 for å skille mellom personer og opphold for beboere, dette for at data skal være sammenlignbar. Ved å benytte denne metoden må man imidlertid være oppmerksom på at personer som bor på flere krisesenter i løpet av samme år vil bli registrert som flere personer, en for hver gang det er et førstegangsopphold på nytt senter. Person må således tolkes som individer som oppholder seg på det aktuelle senteret for første gang. Metoden gjør at alle sentrene får med sine førstegangsopphold som personer. I 81 tilfeller er det krysset av for både førstegangsopphold ved dette senteret og at de har vært beboer på et annet senter i samme år. Disse telles da med som personer.

For å skille mellom personer versus tilfelle blant dagbrukere er det gjort noen endringer sammenlignet med 2007. Dette som følge av endringer i spørsmålsformuleringen på spørsmålet om det er dagbrukerens første kontakt med senteret. I 2007 var svaralternativene på spørsmålet om kontakt "Første dagsbesøk i år" og "Flere dagsbesøk i år". I 2008 er svaralternativene "Første kontakt i år" og "Har vært i kontakt med senteret flere ganger i år". Ved å benytte dette spørsmålet for å skille mellom personer (første dagsbesøk i år) og tilfeller (alle besøk) blir det noe ulikt sammenlignet med 2007, da personer som har vært i kontakt

med senteret flere ganger i løpet av året, eksempelvis på telefon, likevel kan være der på første dagsbesøk.

For å gjøre skillet mest mulig likt 2007 har vi tatt utgangspunkt i både spørsmål 4 på skjemaet (om kontakt) og spørsmål 5, som dreier seg om type kontakt med dette eller annet krisesenter. Basisen for beregningen er spørsmål 4. På 644 (8,8 prosent) dagbrukerskjema mangler det opplysninger på om det er første kontakt med senteret i år. Vi beregner at første dagsbesøk (personer) er de som har svart "første kontakt i år" eller de som har svart "vært i kontakt med senteret flere ganger i år" og svart på type kontakt, og da **ikke** svart dagbruker ved dette krisesenteret i 2008. Der det ikke er krysset av på spørsmålet om første kontakt i år, men samtidig oppgitt at de ikke har vært i kontakt med noe krisesenter tidligere, har vi gitt brukerne verdien "første dagsbesøk".

Totalt er det 1684 som er i kontakt med senteret for første gang i år, mens det ut fra beregningen ovenfor er 2286 som har sitt første dagsbesøk ved senteret.

2. 5. Endelig populasjon

Basert på revisjon av de mottatte skjemaene blir antall personer og tilfeller som er med i rapporten presentert i tabellen nedenfor.

Tabell 1: Antall brukere og opphold/besøk på krisesentrene i 2008.

	Personer	Tilfeller
Dagsbesøk 2008	2274	7310 ⁶
Beboer 2008	1746	2257 ⁷

Tabeller som presenteres i rapporten viser svarfordelingen for brukere (beboere/dagbrukere). Andelen ubesvart varierer mellom ulike spørsmål og antall respondenter som ligger til grunn for det enkelte spørsmål i tabellene (N) og vil derfor variere mellom tabellene. Under hver tabell er det angitt hvor mange som mangler svar på det enkelte spørsmål. Der hvor tall kun er kommentert i teksten vil det fremgå av tekst eller fotnoter hva N er. I kapitlene om både beboerne og om dagbrukerne på landets krisesentre vil det bli skilt mellom brukere med og uten innvandrerbakgrunn, foruten en kolonne for totaltall. Kolonnen for totaltall inneholder også dem som har svart "vet ikke" eller latt være å svare på spørsmålet om innvandrerbakgrunn, men som har svart på det øvrige spørsmålet i tabellen.

Leseren vil også finne at prosentsummene i enkelte tabeller ikke alltid stemmer med summene av de ulike kategoriene. Dette skyldes at enkelte spørsmål tillater avkryssing for mer enn en kategori, noe som medfører at summene overstiger 100 prosent. Disse sumtallene blir ikke presentert i tabellene. På enkelte spørsmål er det mulig å skrive inn åpne svar, dette er ikke kodet i tabellene. Svarene kommer derimot frem i kategoriene "Annet" eller "Andre".

⁶ Det mangler opplysning om første kontakt i 644 tilfeller

⁷ Det mangler opplysning om første besøk i 121 tilfeller

2. 6. Sammenlignbarhet over tid

Rapportering fra krisesentrene 2008 er den sjette i rekken som viser aktiviteten ved landets krisesentre, og gir dermed grunnlag for å trekke sammenligninger over flere år. Det har underveis blitt gjort endringer på skjemaene, men hovedtrekkene er beholdt. I rapporten for 2008 benyttes tabeller som viser resultatene for både 2006, 2007 og 2008 der hvor disse er direkte sammenlignbare. I de tilfellene hvor det har blitt gjort større endringer benyttes kun tall for 2008, mens resultatene fra 2007 er kommentert i teksten hvor dette er naturlig.

2. 7. Frafallsproblem

Flere av skjemaene som er mottatt har vært mangelfulle når det gjelder utfylling. Problemet med at antall overnattingsdøgn og dato for ankomst og utflytting som mangler på beboerskjemaet for 2008 har allerede blitt nevnt. Det samme gjelder spørsmålet om dette er brukernes første opphold i år og spørsmålet om antall barn og overnattingsdøgn for barn. Hvor mange personer/tilfeller det mangler opplysning om for de ulike spørsmålene kommer frem i en fotnote under hver tabell.

Det er lite vi kan gjøre med mangelfull utfylling av skjema. På spørsmålet om innvandrerbakgrunn finner vi en relativt større andel ubesvart i år enn i fjor om vi ser på første opphold (138 i 2008 og 15 i 2007). En årsak til dette kan være at spørsmålet er annerledes utformet i år. I 2008 er det spurt etter hvorvidt begge foreldrene er født i utlandet, samtidig som det er tillatt å svare "vet ikke". I 2007, derimot, er det spurt direkte om landbakgrunn med kun to svaralternativer: "Norsk" og "Utenlandsk/Innvandrer". Når vi bryter ned på bakgrunn er de som har ubesvart på landbakgrunn ikke med. Men totaltallene i tabellene inkluderer også dem som ikke har svart på landbakgrunn, men som har svart på det andre spørsmålet i tabellen. På denne måten forsøker vi å minske problemet med frafall på spørsmålet.

Vi ser også en viss grad av inkonsekvent utfylling i skjema. Eksempelvis finner vi i 71 tilfeller at er det krysset av for både første opphold ved senteret i 2008 på spørsmål 4, og samtidig krysset av for "beboer ved dette senteret i 2008". Her kan vi ikke avdekke hvilket svar som er feilkryss, men det kan tenkes at de heller mente å krysse av for beboer før 2008. Vi velger å la svaret på spørsmål 4 være førende når vi skiller mellom personer og tilfeller, slik som det er gjort i 2007.

En svakhet ved dagsbesøkskjemaet er kravet om fullstendig utfylling ved gjentatte besøk. Dette er en problematikk som har vart over flere år. Av 7310 skjema manglet ca åtte prosent opplysning om kjønn, mens ni prosent manglet opplysning om aldersgruppe. Dersom vi ser på første dagsbesøk (dagbrukere) er utfyllingen bedre. Her mangler det opplysninger om kjønn i to prosent av tilfellene og opplysning om alder i fire prosent av tilfellene. Dette betyr at utfyllingsgraden ved påfølgende dagsbesøk ikke er like god som ved første dagsbesøk.

3. Beboere på krisesentrene

3. 1. Færre beboere, samme andel med innvandrerbakgrunn

Antall personer som bodde på krisesentrene - det vil si personer som hadde minst en overnatting - viser en nedgang fra 1 797 i 2007 til 1 746 i 2008. Dersom vi ser på antall opphold finner vi imidlertid en liten økning fra 2231 i 2007 til 2257 i 2008.

Personer med innvandrerbakgrunn er fortsatt overrepresentert som beboere på krisesentrene. I 2008 hadde 59,5 prosent av alle beboere innvandrerbakgrunn⁸. Dette er 1,5 prosentpoeng mer enn i 2007, og økningen har vært jevn de siste årene. Tilbake i 2003 var den på 45 prosent.

Av de 1746 personene som overnattet på krisesentrene i 2008, hadde 377 (21,6 prosent) krysset av for overnatting på dette eller annet krisesenter tidligere år. I 2007 var andelen omtrent lik (20 prosent).

I 2008 er det for 923 personer (53 prosent) krysset at de aldri har vært i kontakt med noe krisesenter tidligere. Dette er en nedgang på fire prosentpoeng sammenlignet med 2007.

Noen beboere hadde vært dagbrukere enten ved samme senter eller et annet senter før de kom for å overnatte. I 2008 gjaldt dette for ti prosent (174 personer) mot 11 prosent i 2007.

3. 2. Beboernes kjønn, alder og sivilstand

Krisesentrene skal primært være et tilbud til mishandlede kvinner. Mange av sentrene, hovedsakelig de som hører til under Krisesentersekretariatet, tar ikke imot menn til overnatting. Likevel gir de fleste råd til menn på telefon.

For 2008 viser altså individstatistikken til sammen 1 746 beboere (med første opphold) på krisesentrene. Etter en revidering av dataene fant vi fire menn fordelt på tre krisesenter. Dette antallet samsvarer også med det som er oppgitt på samlestatistikken. På grunn av det lave antallet mannlige beboere skilles ikke menn ut som egen kategori i tabellene. I deler av analysen blir begrepet kvinner brukt om alle de 1746 beboerne. Dette er gjort for å forenkle fremstillingen.

Tabell 2: Beboernes alder ved første opphold etter opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent.

Alder	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Under 18 år	1	2	2	1	1	1	2	2	2
18-29 år	37	37	39	27	28	28	45	44	48
30-39 år	34	33	31	29	29	28	37	36	32
40-49 år	18	19	20	25	28	26	13	13	16
50-59 år	8	7	7	14	10	12	3	5	3
Over 60 år	2	2	2	4	4	5	0	1	1
Antall svar (N)	1 852	1 766	1716	812	745	647	1040	1 021	944

2006: I alt 1899 beboere, men av disse hadde 29 ukjent alder og 27 ukjent opprinnelse. Ni personer manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1797 beboere, men av disse hadde 20 ukjent alder og 15 ukjent opprinnelse. Fire personer manglet begge opplysningene.

2008: I alt 1746 beboere, men av disse hadde 30 ukjent alder og 138 ukjent opprinnelse. 13 personer manglet begge opplysningene.

⁸ På 138 av skjemaene mangler det opplysning om bakgrunn og disse er ikke med i prosenteringen.

Aldersfordelingen blant beboere på krisesentrene har vært relativt stabil fra 2003 til 2008. Fortsatt er nærmere tre av fire krisesenterbeboere under 40 år. Omtrent én av ti beboere på sentrene er 50 år eller eldre, samtidig er kun to prosent under 18 år.

Beboere med innvandrerbakgrunn er gjennomgående yngre enn beboere uten innvandrerbakgrunn. Blant beboere med innvandrerbakgrunn er 50 prosent under 30 år, en økning på fire prosentpoeng sammenlignet med 2007, og tre prosentpoeng sammenlignet med 2006. Tilsvarende andeler blant dem uten innvandrerbakgrunn er 29 prosent i 2008 og 2007.

43 prosent av kvinnene uten innvandrerbakgrunn er 40 år eller eldre, mot 20 prosent av kvinner med innvandrerbakgrunn. Dette er omtrent tilsvarende som i 2007.

Tabell 3: Beboernes sivilstand ved første opphold etter opprinnelse. 2006 – 2008. Prosent.

Sivilstand	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Enslig	18	19	20	20	20	18	16	18	21
Samboende	22	22	20	37	40	34	10	10	10
Gift/reg. partner	49	44	48	29	23	34	63	60	60
Separert	5	6	4	5	5	4	6	7	4
Skilt	4	4	3	5	4	3	4	4	3
Flyttet fra samboer	2	4	3	4	7	6	1	2	2
Enke/enkemann	0	1	1	0	1	1	0	1	0
Antall svar (N)	1 855	1 757	1 720	811	742	651	1 044	1 015	946

2006: I alt 1 899 beboere, men av disse hadde 28 ukjent sivilstand og 27 ukjent opprinnelse. 11 beboere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 796 beboere, men av disse hadde 21 ukjent sivilstand og 14 ukjent opprinnelse. Fire beboere manglet begge opplysningene.

2008: I alt 1 746 beboere, men av disse hadde 26 ukjent sivilstand og 138 ukjent opprinnelse. 15 personer manglet begge opplysningene.

Som i 2007 levde de aller fleste krisesenterbeboerne i 2008 i et parforhold, enten i form av samboerskap eller som gift/registrert partner. Sammenlignet med 2007 har andelen som er gift/registrert partner økt med fire prosentpoeng, mens den er ett prosentpoeng lavere enn i 2006.

68 prosent av beboerne uten innvandrerbakgrunn var i et parforhold, noe som er en økning på fem prosentpoeng sammenlignet med 2007. Årsaken til denne økningen er at det er elleve prosentpoeng flere som var gift/registrert partner i 2008 enn 2007. Når vi ser på andelen samboere er denne sunket med seks prosentpoeng sammenlignet med 2007.

70 prosent av beboere med innvandrerbakgrunn var i parforhold i 2008, tilsvarende som i 2007. Kvinner med innvandrerbakgrunn var i større grad gifte, mens flere av beboerne uten innvandrerbakgrunn levde i samboerskap. Det var litt flere enslige blant beboere med innvandrerbakgrunn. I 2007 var det motsatt, med litt flere enslige blant dem uten innvandrerbakgrunn. Forskjellene er imidlertid små mellom disse gruppene.

3. 3. Beboernes opprinnelse og språkforståelse

Som nevnt tidligere i dette kapitlet har majoriteten av beboerne på krisesentrene innvandrerbakgrunn, 59,5 prosent totalt. Dersom vi ser på andel beboere med innvandrerbakgrunn fordelt på de enkelte sentrene, varierer denne fra 0 til 94 prosent. På 28 av krisesentrene hadde minst halvparten av beboerne innvandrerbakgrunn.

Antall beboere med innvandrerbakgrunn per senter varierer fra null til 162 personer (ett senter hadde null, og to senter hadde én). 21 av sentrene hadde i 2008 under ti beboere med utenlandsk opprinnelse. Disse sentrene kjennetegnes av å ha relativt få beboere til sammen (ingen har flere enn 20 beboere).

Blant beboerne med innvandrerbakgrunn var det 25 prosent som ikke snakket norsk, mens 29 prosent snakket litt norsk. De øvrige snakket godt norsk⁹. Sammenlignet med tilsvarende tall for 2007 finner vi at andelen som ikke snakker norsk har økt med tre prosentpoeng. Økningen i andel som ikke snakker norsk har vedvart over noen år og tilbake i 2006 var den nede på 15 prosent. Andelen som snakker litt norsk har sunket med fem prosentpoeng sammenlignet med 2007.

Dersom vi ser på spørsmålet om behov for tolk finner vi at tolk ble benyttet 21 prosent av tilfellene¹⁰, mens elleve prosent hadde behov for tolk uten at dette ble benyttet. Andelen som benyttet tolk er tre prosentpoeng lavere i 2008 enn i 2007, mens andelen som hadde behov for tolk uten at dette ble benyttet er den samme som i 2007.

3. 4. Kvinnene bor lenger på krisesentrene enn tidligere

Krisesentrene er i utgangspunktet ment å være et tilbud til beskyttelse for kvinner og deres barn i en akutt situasjon, og mange senter har regler om hvor lenge beboerne kan oppholde seg der. De fleste sentrene setter en botidsgrense på tre måneder. Visse brukergrupper benytter imidlertid overnattingstilbudet over en lengre periode på grunn av særlige forhold knyttet til bakgrunn eller mishandlingsforhold. Lengden på oppholdet kan også være avhengig av boligmarkedet eller tilbudet om overgangsbolig fra kommunene.

Vi har tidligere nevnt problematikken med at antall overnattingsdøgn på individstatistikken avviker fra antall overnattingsdøgn som er oppgitt på samlestatistikken. Det virker imidlertid å ha vært en reell økning i antall overnattingsdøgn, da både individstatistikken og samlestatistikken peker i retning av dette. I beregningene nedenfor er det individstatistikken som ligger til grunn.

Totalt (basert på individstatistikken) overnattet beboerne 67831 døgn gjennom 2008, et snitt på 30 døgn for hvert opphold. De fire mannlige beboere bodde til sammen 59 døgn på krisesentrene.

En forklaring på økningen i oppholdenes varighet kan være at stadig flere innvandrerkvinner kommer til krisesentrene, og at det er vanskeligere for dem å finne alternativ bolig. Beboere med innvandrerbakgrunn bodde i snitt på sentrene i flere døgn (36 døgn i snitt i 2008) enn beboere uten innvandrerbakgrunn (22 døgn i snitt i 2008).

En utfordring i sammenheng med beboere av utenlandsk opprinnelse er knyttet til ofre for menneskehandel. Krisesentersekretariatet har gjennom et eget prosjekt vist at disse kvinnene har lengre botid på krisesentrene (Krisesentersekretariatet, 2008).

⁹ 949 beboere med innvandrerbakgrunn svarte på dette spørsmålet. Opplysninger om språkevne manglet for 8 personer.

¹⁰ 939 beboere med innvandrerbakgrunn svarte på dette spørsmålet. Opplysninger om tolk manglet for 18 personer.

Tabell 4: Gjennomsnittlig antall døgn og totalt antall døgn etter beboers opprinnelse. 2008.

	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Totalt antall døgn	67831	18046	43850
Snitt per opphold	30	22	36

I 2008 var det 440 (19,5 prosent) opphold som kun varte i ett døgn. 28 prosent varte fra to til syv døgn, mens øvrige opphold varte i 8 døgn eller mer. Ni opphold varte hele året. Vi finner også store forskjeller mellom sentrene, fra fem døgn til mer enn 50 døgn i snitt for hvert opphold.

3. 5. Tilknytning til arbeidslivet

Nær en tredjedel av beboerne oppga ved første opphold i 2008 at de mottok stønad/trygd/pensjon. Ser vi på opprinnelsen til disse beboerne, er det stor forskjell mellom beboere med og uten innvandrerbakgrunn. Blant beboere uten innvandrerbakgrunn mottok 46 prosent stønad/trygd/pensjon, mens dette kun gjelder for 20 prosent av beboerne med innvandrerbakgrunn.

En av fem beboere oppgir å være hjemmearbeidende. Også i denne gruppen er det stor forskjell ut fra innvandrerbakgrunn. 13 prosent av beboerne uten innvandrerbakgrunn var hjemmearbeidende, mens dette gjaldt for 27 prosent av beboere med innvandrerbakgrunn.

Tabell 5: Krisesenterbeboernes tilknytning til arbeidslivet ved første opphold etter opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent.

	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Beskjeftigelse									
Hjemmearbeidende	25	26	20	12	14	13	35	35	27
Arbeider fulltid	15	19	21	18	22	22	13	16	20
Arbeider Deltid	13	13	13	14	12	15	12	13	12
Stønad/trygd/pensjon	31	31	32	48	49	46	17	17	20
Arbeidssøker	8	7	7	7	7	6	8	7	8
Under utdanning	13	12	12	10	9	8	15	14	15
Kurs	9	8	7	1	0	2	14	13	11
Antall svar (N)	1770	1696	1641	791	718	633	979	969	892

2006: I alt 1 899 beboere, av disse hadde 114 ukjent beskjeftigelse og 27 ukjent opprinnelse. Ved 12 opphold manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 796 beboere, av disse hadde 101 ukjent beskjeftigelse og 14 ukjent opprinnelse. Ved 12 opphold manglet begge opplysningene.

2008: I alt 1746 beboere, men av disse hadde 105 ukjent sivilstand og 138 ukjent opprinnelse. Ved 22 opphold manglet begge opplysningene.

Kvinner som kommer på krisesentrene er i mye mindre grad yrkesaktive enn kvinner ellers i Norge. 34 prosent av beboerne i 2008 var i lønnet arbeid (enten heltid eller deltid). Tall fra SSB viser at 79 prosent av alle kvinner i aldersgruppen 25-66 år var sysselsatte i 2008¹¹. Det er en høyere andel beboere uten innvandrerbakgrunn som er i arbeid enn beboere med innvandrerbakgrunn, henholdsvis 37 og 32 prosent.

Ser vi på andelen i lønnet arbeid over tid har det skjedd noen endringer de siste årene. Andelen med innvandrerbakgrunn som arbeider heltid har økt med fire prosentpoeng sammenlignet med 2007, og andelen hjemmearbeidende har sunket med syv prosentpoeng. I 2008 er differansen på kun to prosentpoeng når det gjelder fulltidsarbeid blant de med og uten innvandrerbakgrunn.

¹¹ <http://www.ssb.no/emner/06/01/aku/tab-2009-01-28-03.html>

Totalt sett har andelen hjemmearbeidende sunket med seks prosentpoeng sammenlignet med 2007, hovedsakelig som følge av at denne andelen har sunket blant kvinner med innvandrerbakgrunn. Som ved tidligere år er det flere av de med innvandrerbakgrunn som deltar på kurs. Vi har ingen opplysninger om hvilke kurs beboerne går på, men det kan antas at flere av beboerne med innvandrerbakgrunn går på introduksjonskurs.

På spørsmål om beboernes tilknytning til arbeidslivet er det mulig å krysse av for mer enn en av kategoriene, og følgelig overstiger summen av svarkategoriene 100 prosent.

3. 6. Funksjonsnedsettelse blant beboere på krisesentrene

Tabell 6: Har beboeren en eller flere funksjonsnedsettelse? 2008. Prosent.

Funksjonsnedsettelse	Totalt		Uten innvandrerbakgrunn		Med innvandrerbakgrunn	
	Prosent	Antall (N)	Prosent	Antall (N)	Prosent	Antall (N)
Nedsatt bevegelsesevne	2,1	33	2,8	17,0	1,2	11
Nedsatt synsevne	1,0	16	1,3	8,0	0,5	4
Nedsatt hørselsevne	0,6	10	0,7	4,0	0,5	4
Annen funksjonsnedsettelse	2,4	39	3,9	24,0	0,8	7
Ingen funksjonshemming	94,9	1516	92,8	567,0	97,4	852
Totalt	101	1597	101,5	611	100,4	881

Av 1746 beboere hadde 149 ikke svart på spørsmålet om funksjonsnedsettelse

Tabellen ovenfor viser en oversikt over andelen av beboerne i 2008 som hadde en eller annen form for funksjonsnedsettelse. Tallene er basert på beboernes første opphold, samt de som har svart på spørsmålet funksjonsnedsettelse. Vi ser at to prosent av beboerne har nedsatt bevegelsesevne og en prosent har nedsatt synsevne. 2,4 prosent har oppgitt annen funksjonsnedsettelse.¹²

Det er en større andel beboere uten innvandrerbakgrunn enn med innvandrerbakgrunn som har en eller annen form for funksjonsnedsettelse. 92,8 prosent uten innvandrerbakgrunn og 97,4 prosent med innvandrerbakgrunn har ingen funksjonsnedsettelse.

¹² Se kapittel 9.3 for krisesentrenes tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne

4. Overgriperne

4.1. Beboernes relasjon til overgriperne

I 2007 var det mulig å sette flere kryss på spørsmålene som omhandlet overgriper dersom man hadde flere overgripere. I 2008 var det kun mulig å sette ett kryss, og de som hadde flere overgripere ble bedt om å krysse av for den de mente var hovedovergriper. Dette gjør at vi ikke kan sammenligne tallene fra 2007 med resultatene fra 2008 i de tilfellene det er oppgitt flere overgripere. Totalt oppgir 14 prosent av beboerne (med første opphold) i 2008 flere overgripere¹³. Tilsvarende tall i 2007 var 15 prosent. Det er langt flere blant beboere med innvandrerbakgrunn som oppgir flere overgripere (19 prosent) sammenlignet med dem uten innvandrebakgrunn (syv prosent).

For å kunne sammenligne resultater med 2007 skal vi først se på relasjon til overgriper når det er oppgitt en overgriper. Deretter ser vi kun på tall for 2008 når vi ser på relasjon til hovedovergriper.

Så godt som alle kvinner som bor på krisesentrene har blitt utsatt for vold av personer de har en nær relasjon til. For de aller fleste (75 prosent) er det samboer eller ektefelle som er overgriperen. Sammenlignet med 2007 er andelen økt med tre prosentpoeng. Tolv prosent oppgir tidligere ektefelle/samboer, noe som er tre prosentpoeng lavere enn i 2007.

Andelen som oppgir ektefelle/samboer som overgriper er større blant beboere med innvandrerbakgrunn enn blant beboere uten innvandrerbakgrunn, henholdsvis 80 og 71 prosent. Videre er det flere uten innvandrerbakgrunn enn med innvandringsbakgrunn som oppgir tidligere ektefelle/samboer. Her er andelen henholdsvis 15 og 8 prosent.

Tabell 7: Ved én overgriper. Beboernes relasjon til overgriper ved første opphold etter beboers opprinnelse. 2007-2008. Prosent.

Relasjon	Totalt		Uten innvandrerbakgrunn		Med innvandrerbakgrunn	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
I alt	100	100	100	100	100	100
Ektefelle/samboer	72	75	66	71	77	80
Tidl. ektefelle/samboer	15	12	19	15	11	8
Kjæreste(særbo)	4	3	6	4	3	1
Foreldre	2	3	1	3	3	4
Sønn/datter/annet familiemedl.	3	3	3	3	3	3
Annen bekjent	3	3	4	3	3	3
Ukjent person	1	0	1	0	1	1
Antall svar (N)	1453	1422	645	579	807	734

2007: I alt 1 466 beboere oppga en overgriper. Av disse hadde 13 ukjent relasjon og 9 ukjent opprinnelse. 9 personer manglet begge opplysninger.

2008: I alt 1440 beboere oppga en overgriper, men av disse hadde 18 ukjent relasjon og 111 ukjent opprinnelse. Ved 2 opphold manglet begge opplysningene.

¹³ 1671 har besvart spørsmålet om antall overgripere, 75 har ikke besvart spørsmålet og er ikke med i prosentberegningen.

Tabell 8: Ved to eller flere overgriper. Beboernes relasjon til hovedovergriper ved første opphold etter beboers opprinnelse. 2008. Prosent.

	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Relasjon	2008	2008	2008
I alt	100	100	100
Ektefelle/samboer	21	26	19
Tidl. ektefelle/samboer	4	13	2
Foreldre	13	10	16
Sønn/datter/annet familiemedlem	13	0	16
En eller flere bekjente	20	39	15
En eller flere ukjente personer	29	13	33
Antall svar (N)	150	31	110

2008: I alt 231 beboere oppgir 2 eller flere overgriper, men av disse hadde 81 ukjent relasjon og 10 ukjent opprinnelse. Ved 1 opphold manglet begge opplysningene.

Tallene i tabell 8 kan ikke sammenlignes direkte med 2007, fordi man i 2008 har spurt om relasjon til hovedovergriper mens det i 2007 var mulig å sette flere kryss. Noen har imidlertid satt flere kryss også i 2008. Disse er satt til ubesvart, da vi ikke kan relatere svarene til en overgriper. Spørsmålet er problematisk i noen tilfeller der det vanskelig å definere kun en hovedovergriper, for eksempel i forbindelse med tvangsekteskap og menneskehandel. Vi må anta at en del av disse ikke har svart på spørsmålet, eller satt flere kryss slik at de ikke er med i prosentueringsgrunnlaget.

Ved tolkingen av tabellen ovenfor må vi være oppmerksom på at det kun er 31 personer i kolonnen med beboere uten innvandrerbakgrunn. Totalt sett kan vi merke oss at det oftere blir oppgitt bekjente, ukjente og annet familiemedlem blant de som oppgir flere overgriper sammenlignet med de som oppgir en overgriper. Særlig er det en høy andel (33 prosent) blant de med innvandrerbakgrunn som oppgir en eller flere ukjente personer.

4.2. Overgripernes kjønn og alder

Heller ikke når det gjelder overgriperens kjønn og alder kan vi sammenligne tallene direkte med 2007. Dette fordi det i 2007 var tillatt å sette flere kryss mens det i 2008 kun ble tillatt ett kryss (for hovedovergriper).

Tabell 9: Hovedovergriperens kjønn ved beboernes første opphold etter beboernes opprinnelse. 2008. Prosent.

	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Overgriperens kjønn	2008	2008	2008
I alt	100	100	100
Kvinne	3	2	3
Mann	97	98	97
Antall svar (N)	1607	622	864

2008: I alt 1746 beboere, men av disse hadde 139 ikke oppgitt kjønn på overgriper og 138 har ukjent opprinnelse. Ved 17 opphold manglet begge opplysningene. 72 av de 139 hadde satt flere kryss på kjønn og er derfor ikke med

Ved første opphold er det i nesten samtlige tilfeller en mannlig hovedovergriper. Kun tre prosent av beboerne med innvandrerbakgrunn og to prosent av beboerne uten innvandrerbakgrunn oppgir at hovedovergriperen er kvinne.

Tabell 10: Hovedovergriperens alder ved beboernes første opphold, etter beboernes opprinnelse. 2008. Prosent.

	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Overgriperens alder	2008	2008	2008
I alt	100	100	100
Under 18 år	0	0	0
18 - 29 år	14	15	13
30 - 39 år	34	31	35
40 - 49 år	31	29	34
50 - 59 år	16	19	14
60 år eller eldre	5	6	4
Antall svar (N)	1365	585	696

2008: I alt 1746 beboere, men av disse hadde 381 ikke oppgitt alder på overgriper og 138 har ukjent opprinnelse. Ved 54 opphold manglet begge opplysningene. 66 av de 381 hadde satt flere kryss på alder og er derfor ikke med

65 prosent av beboerne oppga at hovedovergriper er mellom 30 og 49 år. Aldersprofilen til overgriperne som utøvde vold mot beboere uten innvandrerbakgrunn er noe høyere enn for de som utøvde vold mot beboere med innvandrerbakgrunn. Dette kan ha sammenheng med at beboere med innvandrerbakgrunn også har en noe lavere aldersprofil enn de norske.

Overgriperne viser seg også å ha en høyere aldersprofil enn de utsatte kvinnene. 52 prosent av beboerne oppga at overgriper var over 40 år, mens 29 prosent av beboerne selv var over 40 år.

4.3. Overgripernes opprinnelse

53 prosent av overgriperne som beboerne rapporterte om i 2008 var uten innvandrerbakgrunn, omtrent samme nivå som i 2007, uten at vi kan sammenligne direkte.

Overgriperens opprinnelse varierte tydelig ut fra hvilken opprinnelse beboeren har. Tendensen er at beboere uten innvandrerbakgrunn har overgriper uten innvandrerbakgrunn. Nær ni av ti beboere uten innvandrerbakgrunn (87 prosent) oppga at overgriper ikke hadde innvandrerbakgrunn. 72 prosent av beboerne med innvandrerbakgrunn oppga at overgriperen hadde innvandrerbakgrunn, så tendensen til at overgriper har samme opprinnelse som beboer er ikke like sterk for beboere med innvandrerbakgrunn. 28 prosent av beboere med innvandrerbakgrunn rapporterte om overgriper uten innvandrerbakgrunn.

Tabell 11: Hovedovergriperens opprinnelse etter beboere med og uten innvandrerbakgrunn, ved beboers første opphold. 2008. Spørsmål: Er en eller begge av overgriperens foreldre født i utlandet. Prosent.

	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Er en av eller begge overgriperens foreldre født i utlandet?	2008	2008	2008
I alt	100	100	100
Ja, begge	47	13	72
Ja, en av dem	2	2	1
Nei	51	85	27
Antall svar (N)	1448	573	821

2008: I alt 1746 beboere, men av disse hadde 298 ikke svart, eller svart "vet ikke" på spørsmålet om opprinnelse på overgriper og 138 har ukjent opprinnelse. Ved 84 opphold manglet begge opplysningene.

4.4. Overgripernes tilstand ved overgrepene

For å finne ut om rusmisbruk har en sammenheng med overgrep, inneholder registreringsskjemaene for krisesenterbeboerne et spørsmål om beboerens forståelse av overgriperes tilstand ved overgrepene.

Dersom vi ser på overgriperes tilstand etter hvor lenge overgrepet har vart, ser vi at i 36 prosent av tilfellene der overgrepet var et engangstilfelle, var overgriper påvirket av rus¹⁴. I de tilfellene der overgrepet hadde en viss varighet (pågått det siste året eller lengre) var rus en del av bildet i 38 prosent av tilfellene.

I tabellen nedenfor ser vi på tilstanden overgriper var i etter overgriperes opprinnelse. Vi har inkludert tallene for 2007 i tabellen, selv om 2008 spør spesifikt etter opplysninger om hovedovergriper.

Overgriperes tilstand ved overgrepene varierer betydelig etter om overgriperen har innvandrerbakgrunn eller ikke. Vi finner at overgripere uten innvandrerbakgrunn i langt større grad var påvirket av rus da overgrepene fant sted sammenlignet med overgripere med innvandrerbakgrunn, henholdsvis 16 mot 5 prosent.

Kun 20 prosent av overgriperne uten innvandrerbakgrunn var alltid edru, mot 35 prosent av overgriperne med innvandrerbakgrunn. Nær 40 prosent av beboerne vet ikke i hvilken tilstand overgriper var i, og denne andelen er betydelig høyere blant dem som oppgir overgriper med innvandrerbakgrunn.

Sammenlignet med 2007 ser vi økning i andelen som oppgir "vet ikke" på spørsmål om overgriperes tilstand. Videre ser vi en nedgang i andelen som oppgir "ruspåvirkning av og til".

Tabell 12: Overgriperes tilstand ved mishandlingen/overgrep etter opprinnelse. Gjelder beboerens første opphold. 2007-2008. Prosent.

Tilstand	Totalt		Overgriperes opprinnelse			
	2007	2008	Uten innvandrerbakgrunn		Med innvandrerbakgrunn	
			2007	2008	2007	2008
I alt	100	100	100	100	100	100
Alltid ruspåvirket	12	11	18	16	5	5
Av og til ruspåvirket	33	26	44	38	20	16
Alltid edru	24	24	16	20	35	35
Vet ikke	31	39	23	26	40	44
Antall svar (N)	1621	1605	909	743	712	652

2007: I alt 1797 beboere, men av disse hadde 139 ukjent tilstand og 80 personer ikke oppgitt overgriperes opprinnelse. 43 personer manglet begge opplysningene.

2008: I alt 1746 beboere, men av disse hadde 298 ikke oppgitt opprinnelse på overgriper og 141 har ikke svart på tilstand. Ved 88 opphold manglet begge opplysningene.

¹⁴ Totalt 1544 hadde ved sitt første opphold svart både på spørsmål om overgriperes tilstand og varighet. Av disse oppga 99 at det var et engangstilfelle, mens 1445 oppga at overgrepet hadde vart det siste året eller lengre. "Alltid ruspåvirket" og "Av og til ruspåvirket" er slått sammen for å si noe om rus.

5. Barn med mor på krisesentrene

5.1. Antall barn som var med på sentrene

I 2008 var det 859 beboere som hadde med seg barn første gangen de bodde på krisesenteret. Dette utgjør 49 prosent av alle beboerne, noe som er fire prosentpoeng høyere enn i 2007. I 2006 var andelen på 43 prosent. Antall barn som var med mor på senteret er 1506¹⁵ i 2008, mens antallet var 1420 i 2007¹⁶.

Som ved tidligere år er det også i 2008 størst andel kvinner med innvandrerbakgrunn som har med seg barn på krisesentrene. 53 prosent av innvandrerkvinner har med barn, mot 47 prosent av kvinner uten innvandrerbakgrunn. Sammenlignet med 2007 har imidlertid gapet blitt mye mindre, hovedsaklig som følge av at flere uten innvandrerbakgrunn har med barn. I 2007 var denne andelen nede i 39 prosent.

Tabell 13: Beboere som hadde barn med på krisesentrene fordelt på antall barn og beboerens opprinnelse. Første opphold. 2006 - 2008. Prosent.

Antall barn	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1 barn	50	49	51	50	52	50	49	45	52
2 barn	32	36	30	32	33	32	35	39	32
3 barn	12	12	12	12	11	13	11	12	11
4 barn	5	3	6	4	4	5	4	4	4
5 eller flere	2	1	2	1	1	1	1	0	1
Antall svar (N)	825	298	527	808	295	513	859	307	508

2006: 832 beboere hadde med barn på senteret, men syv av beboerne har ukjent opprinnelse og tas ikke inn i prosentgrunnlaget. 1067 beboere hadde ikke med barn på senteret.

2007: 815 beboere hadde med barn på senteret, men syv av beboerne har ukjent opprinnelse og tas ikke inn i prosentgrunnlaget. 982 beboere hadde ikke med barn på senteret.

2008: 859 beboere hadde med barn på senteret. I totalkolonnen er alle som har oppgitt barn inkludert, også de som har ukjent opprinnelse.

Omtrent halvparten av alle kvinnene som hadde med seg barn på senteret hadde med seg ett barn, mens en av tre hadde med seg to barn. Kun en prosent av kvinnene hadde med seg fem eller flere barn. Sammenlignet med 2007 ser vi generelt små forskjeller, men kan merke oss at andelen som har med to barn har økt litt.

Det er syv prosent flere med innvandrerbakgrunn som har med ett barn sammenlignet med de uten innvandrerbakgrunn. Motsatt finner vi at flere uten innvandrerbakgrunn har med seg to barn (henholdsvis 39 mot 32 prosent). Når det gjelder tre eller flere barn finner vi kun mindre forskjeller mellom beboere med og uten innvandrerbakgrunn.

¹⁵ Tallet på antall barn er funnet ved å summere opp antall barn som var med beboere som hadde førstegangsopphold på senteret. Siden det ikke er gitt at en beboer har med seg samme antall barn for hvert opphold, er dette kun minimum antall barn som har vært på sentrene.

¹⁶ I 2008 er det for en beboer registrert 20 barn med til senteret. Vi antar dette må være en skrivefeil, men har ikke mulighet for å finne ut hva som er det rette antallet og har derfor ikke ekskludert skjemaet fra beregningen av antall barn. Om vi tar bort disse 20 barna ser vi likevel en økning i antall barn med til sentrene sammenlignet med 2007.

5. 2. Barnas alder

Tabell 14: Barnas alder ved første opphold på krisesentrene fordelt på beboernes opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent.

Alder Barn	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten innvandrer- bakgrunn	Med innvandrer- bakgrunn	Totalt	Uten innvandrer- bakgrunn	Med innvandrer- bakgrunn	Totalt	Uten innvandrer- bakgrunn	Med innvandrer- bakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
0-5 år	51	47	54	53	49	56	50	47	52
6-12 år	35	39	32	35	38	33	35	33	36
13-17 år	13	12	13	10	12	9	11	14	9
18 år og over	2	2	2	1	2	1	4	6	3
Antall barn (N)	1473	524	949	1407	501	906	1506	543	883

2006: I alt 1488 barn var med på krisesentrene (ved første opphold). Av disse manglet 15 barn opplysninger om beboers opprinnelse.

2007: I alt 1420 barn var med på krisesentrene (ved første opphold). Av disse manglet 13 barn opplysninger om beboers opprinnelse.

2008: I alt 1506 barn var med på krisesentrene (ved første opphold). Av disse manglet 80 barn opplysninger om beboers opprinnelse.

Tabellen ovenfor viser fordelingen av barn i ulike aldersgrupper ved morens første opphold ved krisesentrene i 2006, 2007 og 2008. I tabellen er barna analyseenhet.

Halvparten av barna som er med mor til krisesenteret (første opphold) er mellom 0-5 år. De fleste barna er yngre enn 13 år (85 prosent), mens 15 prosent er fra 13 år og eldre. Vi finner små forskjeller i alder sammenlignet med 2007, men kan merke oss en litt lavere andel av barn under 5 år og en litt høyere andel eldre barn.

Alderen blant barna som har mødre med innvandrerbakgrunn er gjennomgående lavere enn blant barna som har mødre uten innvandrerbakgrunn. Av innvandrerbarna er det fem prosentpoeng flere som er mellom 0-5 år enn av barna uten innvandrerbakgrunn. Videre er det tre prosentpoeng flere som er mellom 6-12 år.

Sammenlignet med 2007 har andelen barn med innvandremødre som er mellom 0-5 år sunket med fire prosentpoeng, mens andelen i alderen 6-12 år har økt med tre prosentpoeng. Blant barna uten innvandrerbakgrunn finner vi en lavere andel i begge disse aldersgruppene i 2008, samtidig som andelen eldre barn har økt noe.

Ser vi på varighetene til opphold der beboere hadde med barn, varte disse i gjennomsnitt 31 døgn i 2008. Opphold der barn ikke var med varte i snitt noe kortere, i 29 døgn.

5. 3. Noen flere beboere med barn drar hjem til overgriper

Etter sitt første opphold på krisesenter dro i underkant av hver fjerde kvinne tilbake til overgriper (Se tabell 22 i kapittel 7). De som hadde med barn på sitt første opphold dro i noe større grad (24 prosent) tilbake til overgriper enn de som ikke hadde med barn (20 prosent). Tilsvarende andeler i 2007 var henholdsvis 26 og 21 prosent, og vi ser altså en svak nedgang.

6. Beboernes situasjon ved henvendelsen til krisesentrene

6.1. Mishandlingens varighet

Tabellen nedenfor viser at 93 prosent av krisesenterbeboerne hadde vært utsatt for vold gjentatte ganger før de oppsøkte sentrene for første gang i 2008. Dette er en økning på ett prosentpoeng siden 2007.

Det er en større andel blant de uten innvandrerbakgrunn som oppgir varighet i fem år eller lengre. Det er omtrent samme andelen blant de med og uten innvandrerbakgrunn som oppgir en varighet på en-fire år. I 2007 var denne andelen størst blant de med innvandrerbakgrunn. En årsak til at beboere med innvandrerbakgrunn i mindre grad opplever overgrep som har vart i fem år eller lengre, kan skyldes at beboere med innvandrerbakgrunn jevnt over er yngre enn beboere uten innvandrerbakgrunn, og kan ha vært i parforhold i kortere tid.

Totalt sett er tallene veldig like som i 2007.

Tabell 15: Mishandlingens/overgrepens varighet forut for første krisesenteropphold fordelt på beboerens opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent.

Mishandlingens varighet	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten innvandrer-	Med innvandrer-	Totalt	Uten innvandrer-	Med innvandrer-	Totalt	Uten innvandrer-	Med innvandrer-
		bakgrunn	bakgrunn		bakgrunn	bakgrunn		bakgrunn	
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Engangstilfelle	7	8	6	8	10	6	7	7	6
Pågått siste året	29	28	30	31	29	33	31	29	32
Pågått i 1 til 4 år	36	32	38	35	30	38	36	36	37
Pågått i 5 år +	29	31	26	26	31	23	26	29	24
Antall svar (N)	1700	761	941	1652	705	947	1595	613	873

2006: I alt 1 899 beboere (med første opphold). Av disse hadde 180 ikke oppgitt mishandlingens varighet, og 27 hadde ukjent opprinnelse. 8 beboere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 797 beboere (med første opphold). Av disse hadde 137 ikke oppgitt mishandlingens varighet, og 15 hadde ukjent opprinnelse. 5 beboere manglet begge opplysningene

2008: I alt 1 746 beboere (med første opphold). Av disse hadde 151 ikke oppgitt mishandlingens varighet, og 138 hadde ukjent opprinnelse. 29 beboere manglet begge opplysningene

Ser vi på opprinnelsen til overgriperne der overgrepet har vart i fem år eller lenger, er denne noe annerledes enn i de tilfellene der overgrepene har vart i kortere tid. For beboere med innvandrerbakgrunn som har opplevd overgrep i fem år eller lenger har overgriperen innvandrerbakgrunn i 82 prosent av tilfellene 17. For innvandrerkvinner som har opplevd overgrep i kortere tid enn fem år hadde overgriper innvandrerbakgrunn i 69 prosent i tilfellene.

Blant beboere uten innvandrerbakgrunn er det derimot ikke like stor variasjon i overgriperens opprinnelse når man ser på ulik varighet av overgrepet. 90 prosent av beboerne uten innvandrerbakgrunn som hadde opplevd overgrep i fem år eller lenger, rapporterte om overgriper uten innvandrerbakgrunn. Andelen overgripere uten innvandrerbakgrunn blant beboere som har opplevd overgrep i kortere varighet enn fem år er på 87 prosent.

¹⁷ 197 beboere med innvandrerbakgrunn og varighet på overgrep i fem år eller lengre hadde rapportert om overgriperens opprinnelse. De som har unnlatt å svare på spørsmål om overgriperens opprinnelse, eller har svart "vet ikke" er holdt utenfor analysen.

6. 2. Skader av mishandlingen

I beboerskjemaene som fylles ut på krisesentrene går det klart frem at det er brukernes egne vurderinger av hvilke skader mishandlingen har ført til som skal ligge til grunn for registreringen. I tabellen nedenfor tas det utgangspunkt i brukernes vurdering av skader ved det enkelte opphold i 2006, 2007 og 2008. Langt flere beboere meldte fra om psykiske enn fysiske skader som resultat av mishandlingen. I 68 prosent av tilfellene ble psykiske skader oppgitt, mens det i 37 prosent av forholdene ble meldt fra om fysiske skader. Dette er samme andeler som i 2007. Bare i åtte prosent av tilfellene oppga beboerne ingen form for skader.

Andelen som oppga at overgrepene utelukkende resulterte i psykiske skader var høyere blant beboere uten innvandrerbakgrunn enn blant beboere med innvandrerbakgrunn, 39 mot 35 prosent. Dette er nesten ingen endring fra året før. Dersom vi ser på beboerne som rapporterte om både psykiske og fysiske skader er forskjellen liten mellom de med og uten innvandrerbakgrunn, tilsvarende som i 2007. Det er verdt å merke seg at andelen som svarte "Vet ikke" er relativt høy, og at det er en større andel beboere med innvandrerbakgrunn enn beboere uten innvandrerbakgrunn som svarer "Vet ikke".

Tabell 16: Beboernes egne vurderinger av skader av mishandlingen ved det enkelte krisesenteropphold fordelt på opprinnelse. 2006 – 2008. Prosent.

Skader ved mishandlingen	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten Innvandr.- bakgrunn	Med Innvandr.- bakgrunn	Totalt	Uten Innvandr.- bakgrunn	Med Innvandr.- bakgrunn	Totalt	Uten Innvandr.- bakgrunn	Med Innvandr.- bakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Fysiske skader	3	3	4	5	5	5	5	5	5
Psykiske skader	38	40	36	36	39	34	36	39	35
Begge deler	32	35	30	32	33	32	32	33	32
Ingen skader	10	9	10	7	6	8	8	9	8
Vet ikke	17	13	21	19	17	22	18	14	21
Antall svar (N)	2068	942	1126	2027	869	1158	1983	761	1077

2006: I alt 2 312 opphold. Av disse manglet 222 opphold opplysninger om skade, og 50 opphold manglet opprinnelse. Ved 28 opphold manglet begge opplysninger.

2007: I alt 2 231 opphold. Av disse manglet 189 opphold opplysninger om skade, og 30 opphold manglet opprinnelse. Ved 15 opphold manglet begge opplysninger

2008: I alt 2 257 opphold. Av disse manglet 274 opphold opplysninger om skade, og 240 opphold manglet opprinnelse. Ved 95 opphold manglet begge opplysninger.

6. 3. Anmeldelse av oppholdene

I forbindelse med de til sammen 2 257 oppholdene på krisesentrene i 2008, svarte beboerne i 691 av tilfellene at forholdet var anmeldt til politiet. Dette utgjør 34 prosent av alle besøk til krisesentrene¹⁸.

Andelen besøk til krisesentrene som blir anmeldt til politiet har økt jevnt de siste årene. I 2005 var andel anmeldte forhold på 23 prosent, mens den var 28 prosent i 2006. I 2007 var den på 33 prosent. De aller fleste anmeldte forholdene i 2008 var anmeldt av brukeren selv (71 prosent), 24 prosent ved offentlig påtale, mens de resterende fem prosentene var anmeldt av annen instans.

Sammenlignet med 2007 er det fire prosentpoeng færre som selv anmeldte forholdet, andelen som var anmeldt ved offentlig påtale var økt med fire prosentpoeng.

¹⁸ Av 2010 opphold. For 248 opphold var det ikke svart på om forholdet var anmeldt.

Tabell 17: Årsaker til at krisesenterbeboerne ikke har anmeldt forholdet fordelt på opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent

Årsaker	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Ønsker ikke	63	62	63	65	62	67	60	66	56
Ønsker, men tør ikke	6	7	6	6	7	6	3	3	3
Kommer til å anmelde	6	4	8	5	6	5	7	5	8
Usikker	25	27	23	24	25	22	30	26	34
Antall svar (N)	1181	566	616	1024	452	572	1003	407	529

2006: I alt 1 193 beboere som ikke hadde anmeldt forholdet, av disse hadde 95 ukjent årsak for ikke å ha anmeldt mishandlingen/overgrepet og 12 ukjent opprinnelse.

2007: I alt 1 122 beboere som ikke hadde anmeldt forholdet, av disse hadde 93 ukjent årsak for ikke å ha anmeldt mishandlingen/overgrepet og 6 ukjent opprinnelse. For 1 beboer manglet begge opplysningene.

2008: I alt 1 066 beboere som ikke hadde anmeldt forholdet, av disse hadde 63 ukjent årsak for ikke å ha anmeldt mishandlingen/overgrepet og 76 ukjent opprinnelse. For 9 beboere manglet begge opplysningene.

Tar vi utgangspunkt i personer, finner vi at 204 (32 prosent) av beboere uten innvandrerbakgrunn og 304 (35 prosent) av beboere med innvandrerbakgrunn hadde anmeldt forholdet første gang de bodde på krisesentrene i 2008. Totalt hadde 541 (34 prosent) anmeldt forholdet ved første opphold, dette inkluderer også de som har ukjent bakgrunn, men oppgitt svar på spørsmålet om anmelding. Andelen som anmelder forhold som ender i besøk til krisesentrene har økt litt for både beboere med og uten innvandrerbakgrunn sammenlignet med tilsvarende tall fra 2007.

Ser vi på opprinnelsen til overgriperne der forholdet ble anmeldt, rapporterte 53 prosent av tilfellene om en overgriper uten innvandrerbakgrunn, mens 47 prosent rapporterte om overgriper med innvandrerbakgrunn.

Tabellen ovenfor viser fordelingen blant beboere som ikke har anmeldt forholdet, og hva som er årsaken til at de ikke har gjort det. De aller fleste, 60 prosent, oppga at de ikke ønsker å anmelde forholdet til politiet. Dette er likevel en nedgang på fem prosentpoeng sammenlignet med 2007. Vi ser også at det er flere uten innvandrerbakgrunn som sier at de ikke ønsker å anmelde forholdet sammenlignet med de som har innvandrerbakgrunn.

Andelen med innvandrerbakgrunn som ikke ønsker å anmelde forholdet har sunket med elleve prosentpoeng siden i fjor. Samtidig har andelen som kommer til å anmelde økt med tre prosentpoeng og andelen som er usikker har økt med tolv prosentpoeng. Det er generelt flere som er usikker på om de kommer til å anmelde i 2008 sammenlignet med 2007, økningen skyldes at flere med innvandrerbakgrunn svarer at de er usikre.

Totalt kommer kun syv prosent til å anmelde forholdet. Dette er imidlertid en økning på to prosentpoeng sammenlignet med 2007.

6. 4. Voldsalarm

I 2008 hadde åtte prosent av kvinnene som bodde på krisesentrene voldsalarm. Dette er samme andel som i 2007. Vi finner ingen nevneverdige forskjeller mellom beboere med og uten innvandrerbakgrunn når det gjelder andel som har voldsalarm.

Blant beboerne som ikke har voldsalarm finner vi at 19 prosent skal søke om dette. 18 prosent av de med innvandrerbakgrunn oppgir at de skal søke, mot 20 prosent av de uten innvandrerbakgrunn.

På samme måte som i 2007, oppga beboere med flere opphold i 2008 i noe større grad å ha voldsalarm (14 prosent). For beboere med innvandrerbakgrunn og flere opphold var andelen med voldsalarm 17 prosent, mens den var på elleve prosent blant beboere uten innvandrerbakgrunn og flere opphold.

6. 5. Graviditet

Kvinner som er utsatt for vold kan befinne seg i en særlig sårbar situasjon dersom de er gravide, siden overgrep som rettes mot dem selv også setter barnet de bærer i fare. I 2008 var 6,5 prosent gravid ved sitt først opphold, omtrent tilsvarende som i 2007.¹⁹ Opplysninger om krisesenterbeboere er gravid ble for første gang tilgjengelig i 2005. Den gang oppga seks prosent av beboerne at de var gravide den første gangen de oppsøkte et krisesenter (106 kvinner). I 2006 var andel gravide fem prosent. Det er i større grad beboere med innvandrerbakgrunn som oppgir at de er gravid (åtte prosent) sammenlignet med beboere uten innvandrerbakgrunn (fire prosent).

---

¹⁹ Av 1688 beboere (inkluderer også dem som har svart vet ikke). Spørsmålet var ubesvart i 58 tilfeller.

7. Kontakten med krisesentrene

7. 1. Hvilke instanser setter beboerne i kontakt med krisesentrene?

Som i 2007 oppsøkte omtrent fire av ti beboere krisesentrene på eget initiativ eller ved hjelp av familie, venner eller bekjente. 17 prosent av henvendelsene kom fra politiet, som var den offentlige instansen som sto for flest henvisninger.

Det er flere beboere uten innvandrerbakgrunn (33 prosent) enn beboere med innvandrerbakgrunn (19 prosent) som oppsøkte krisesentrene på eget initiativ. Politiet står for en litt større andel av henvisningene for beboere med innvandrerbakgrunn (18 prosent) enn for beboere uten innvandrerbakgrunn (15 prosent), mens legevakten henviste litt flere beboere uten innvandrerbakgrunn (fem prosent) enn med innvandrerbakgrunn (tre prosent).

Sammenlignet med 2007 er det kun små endringer. Vi ser en litt lavere andel som er henvist av politiet og familie/venn/bekjent.

Tabell 18: Instanser som henviste beboerne til krisesentrene ved første opphold etter opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent.

Instans	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Eget initiativ	28	26	26	36	35	33	22	19	19
Politiet	18	19	17	17	14	15	20	22	18
Familie/venn/bekjent	14	16	14	12	16	14	15	16	14
Barnevern	5	6	7	5	6	8	5	6	7
Lege/legevakt	4	4	5	7	7	5	2	3	3
Sosialkontor	4	3	4	4	3	4	5	3	4
Annet krisesenter	4	4	3	3	2	2	5	6	4
Flyktninginstans	2	2	3	-	-	0	4	3	5
Advokat	1	2	1	1	1	1	2	2	2
Skole	1	1	1	0	0	1	1	1	2
Helsesøster	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Familiekontor	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Interesseforening	0	0	0	0	-	0	1	0	0
Andre	6	6	8	6	6	6	7	6	9
Flere kryss	10	11	11	8	9	9	10	11	12
Antall svar (N)	1841	1754	1700	813	743	644	1028	1011	928

2006: I alt 1 899 beboere (med første opphold). Av disse hadde 36 ikke oppgitt instans som henviste dem til krisesenteret, og 27 hadde ukjent opprinnelse. Fem beboere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 797 beboere (med første opphold). Av disse hadde 43 ikke oppgitt instans som henviste dem til krisesenteret, og 15 hadde ukjent opprinnelse. Fem beboere manglet begge opplysningene.

2008: I alt 1 746 beboere (med første opphold). Av disse hadde 46 ikke oppgitt instans som henviste dem til og 138 ukjent opprinnelse. 10 beboere manglet begge opplysningene

7. 2. Årsaker til henvendelsene

Tabellen under viser årsaker til at beboerne har henvendt seg til krisesentrene. 83 prosent av beboerne oppga at de hadde vært utsatt for psykisk vold da de overnattet for første gang på et krisesenter i 2008. Dette er to prosentpoeng høyere enn i 2007. Samtidig oppga 63 prosent av beboerne å ha vært utsatt for fysisk vold, dette er også en økning på to prosentpoeng sammenlignet med forrige år. 59 prosent oppga trusler som årsak til at de oppsøkte krisesenteret for første gang. Sammenlignet med 2007 har denne andelen steget med fire prosentpoeng.

Det er en litt større andel av beboerne uten innvandrerbakgrunn som oppgir psykisk vold som årsak, mens andelen som oppgir fysisk vold er litt større blant de som har innvandrerbakgrunn.

Tabell 19: Årsakene til beboernes henvendelse på krisesentrene etter opprinnelse. Første opphold i 2006- 2008. Prosent

Årsak til henvendelsen	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten Innvandr.- bakgrunn	Med Innvandr.- bakgrunn	Totalt	Uten Innvandr.- bakgrunn	Med Innvandr.- bakgrunn	Totalt	Uten Innvandr.- bakgrunn	Med Innvandr.- bakgrunn
Psykisk vold	81	82	81	81	83	80	83	86	82
Fysisk vold	61	58	63	61	60	62	63	61	65
Trusler	58	60	57	56	57	56	59	60	59
Barnemishandling	8	5	10	6	5	6	8	8	9
Voldtekt	6	6	5	5	5	5	6	6	7
Incest- bruker	1	2	1	1	1	0	1	2	0
Incest - brukers barn	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Annen seksuell vold	4	4	4	3	3	3	3	2	5
Tvangsgifte	2	0,2	4	4	0,4	6	4	0	7
Annet	9	8	9	9	6	10	11	11	12
Antall svar (N)	1834	811	1023	1742	736	1005	1690	640	926

2006: I alt 1 899 beboere (med første opphold). Av disse hadde 43 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, og 27 hadde ukjent opprinnelse. 5 beboere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 797 beboere (med første opphold). Av disse hadde 55 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, og 15 hadde ukjent opprinnelse. 5 beboere manglet begge opplysningene.

2008: I alt 1 746 beboere (med første opphold). Av disse hadde 56 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, og 138 hadde ukjent opprinnelse. 14 beboere manglet begge opplysningene.

I 2008 oppga syv prosent av innvandrerkvinnene tvangsgifte som årsak til henvendelsen, dette er ett prosentpoeng mer enn i 2007. I 2006 var det fire prosent av innvandrerkvinnene som oppga tvangsgiftermål som årsak til henvendelsen til krisesentrene. Åtte prosent oppgir barnemishandling som årsak til henvendelsen, og som i 2007 er det liten forskjell mellom kvinner med og uten innvandrerbakgrunn.

I likhet med tidligere år er det relativt få beboere som oppgir at incest – enten mot bruker eller mot brukers barn – er årsak til henvendelsen. Andelene som oppga voldtekt eller annen seksuell vold som årsak har også endret seg lite de siste årene – henholdsvis seks prosent og tre prosent oppga dette som årsak i 2008. Andelen som oppgir annen seksuell vold er litt høyere blant de med innvandrerbakgrunn (fem prosent) enn de uten innvandringsbakgrunn (to prosent).

7. 3. Bistand fra krisesentrene

Krisesentrene er ikke behandlingsinstitusjoner, men gir mishandlede kvinner og deres barn fysisk beskyttelse og muligheter for overnatting for kortere eller lengre tid. I tillegg tilbyr sentrene samtale, omsorg og støtte, samt rådgivning om mulighetene for hjelp i det ordinære hjelpeapparatet. De gir også rådgivning om juridiske rettigheter i forbindelse med overgrep og mishandling. De brukerne som ønsker det, blir fulgt til andre hjelpeinstanser og kan få hjelp til å finne bolig og arbeid. I tillegg har en del krisesentre tilbud om selvhjelps- og nettverksgrupper.

Tabellen nedenfor viser bistand for oppholdene i 2006, 2007 og 2008. Summen av henvisninger overstiger 100 prosent da det er mulig å oppgi flere typer bistand. I 84 prosent av tilfellene ble det gitt bistand i form av støtte og praktisk hjelp, bistand som innebærer både samtaler med beboerne og konkret praktisk hjelp. Sammenlignet med 2007 er dette en økning på tre prosentpoeng. 35 prosent oppgir at de har blitt fulgt til hjelpeapparatet. Andre tilbud som er benyttet er hjelp til å finne bolig og barnepass (henholdsvis 15 og 16 prosent), hjelp til flytting (14 prosent), og deltakelse i gruppe/nettverk (ni prosent). Fem prosent oppgir at de ikke har mottatt noe bistand fra krisesentrene.

Beboere med innvandrerbakgrunn fikk i mye større grad bistand i form av følge til hjelpeapparatet enn kvinner uten innvandrerbakgrunn (40 mot 27 prosent). Innvandrerkvinner mottok også oftere andre former for bistand som hjelp til å finne bolig, flytting og barnepass.

Tabell 20: Mottatt bistand fra krisesentrene fordelt på beboerens opprinnelse. 2006-2008. Prosent

Bistand fra krisesenteret	2006			2007			2008		
	Uten	Med	Totalt	Uten	Med	Totalt	Uten	Med	Totalt
	innvandrer- bakgrunn	innvandrer- bakgrunn		innvandrer- bakgrunn	innvandrer- bakgrunn		innvandrer- bakgrunn	innvandrer- bakgrunn	
Støtte/praktisk hjelp	81	81	81	81	80	83	84	84	85
Fulgt til hjelpeapp.	35	27	42	35	26	41	35	27	40
Hjelp til å finne bolig	16	11	20	16	12	19	15	12	17
Barnepass	15	12	19	16	12	18	16	15	18
Hjelp til flytting	12	8	15	11	8	14	14	10	17
Andre tilbud til barn	9	8	9	7	6	8	9	10	9
Gruppe/nettverk	10	9	11	10	10	11	9	10	8
Barns kontakt far	5	4	5	5	4	6	4	5	3
Annen bistand	14	15	14	25	26	24	20	23	20
Ingen bistand	7	8	6	5	6	5	5	5	5
Antall svar (N)	1933	893	1040	1969	844	1123	1947	738	1068

2006: I alt 2 312 opphold. Av disse manglet 357 opphold opplysninger om bistand, og 50 opphold manglet opprinnelse. Ved 28 opphold manglet begge opplysninger.

2007: I alt 2 231 opphold. Av disse manglet 247 opphold opplysninger om bistand, og 30 opphold manglet opprinnelse. Ved 15 opphold manglet begge opplysninger.

2008: I alt 2 257 opphold. Av disse manglet 310 opphold opplysninger om bistand, og 240 opphold manglet opprinnelse. Ved 99 opphold manglet begge opplysninger.

7. 4. Hvilke instanser henvises beboerne til?

Krisesentrene formidler kontakt med behandlingstilbud og henviser brukerne til andre tilbud i det ordinære hjelpeapparatet. I tabellen nedenfor går det frem hvilke instanser krisesentrene formidlet brukerne til i 2006, 2007 og 2008. Det tas her utgangspunkt i opphold og ikke personer. Summen av henvisninger overstiger 100 prosent da det er mulig å oppgi flere henvisningsinstanser.

Det er særlig fire instanser krisesentrene henviste sine brukere til i 2008. 44 prosent av brukerne ble henvist til advokat, 35 prosent til sosialkontor, 33 prosent til politiet og 24 prosent til lege. 18 prosent av brukerne ble henvist til barnevernet. Relativt få beboere ble henvist til annet krisesenter, psykolog, barne- og ungdomspsykiatri eller til pedagogisk psykologisk tjeneste eller "Annet". Om lag 20 prosent ble ikke henvist noe sted.

Det kan være verdt å merke seg at i 68 prosent av oppholdene mente beboerne selv at de var påført psykiske skader, mens det kun ble henvist til psykolog i ca åtte prosent av tilfellene.

Det er små endringer i totaltallene sammenlignet med 2007, men vi kan merke oss at litt flere ble henvist til advokat i 2008.

Tabell 21: Henvisningsinstanser for beboerne på krisesentrene ved det enkelte opphold fordelt på opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent.

Hjelpeapparatet	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Sosialkontor	37	29	45	36	25	43	35	26,6	40,4
Advokat	40	30	48	40	30	48	44	37	50
Politi	33	29	35	31	28	33	33	29,3	37,2
Lege/legevakt	23	22	25	24	24	25	24	22,1	25,4
Barnevern	16	14	18	18	14	21	19	18,6	19,8
Boligkontor	9	9	9	9	9	8	10	9,4	9,7
Trygdekontor	10	8	12	12	8	14	11	10	12,9
Familiekontor	11	10	11	11	9	13	11	10,1	11,3
Psykolog o.l.	9	13	6	9	12	6	7	9,4	5,1
Annet krisesenter	4	3	4	3	2	4	3	1,9	4,5
PPT/BUP	2	2	2	2	2	2	2	2	1,5
Annet	6	5	7	7	7	8	8	7,3	8,4
Ingen henvisning	21	27	16	23	29	17	21	26	17,1
Antall svar (N)	1900	867	1033	1997	844	1151	1961	741	1079

2006: I alt 2 312 opphold. Av disse manglet 384 opphold opplysninger om henvisning, og 50 opphold manglet opprinnelse. Ved 22 opphold manglet begge opplysninger.

2007: I alt 2 231 opphold. Av disse manglet 221 opphold opplysninger om henvisning, og 30 opphold manglet opprinnelse. Ved 15 opphold manglet begge opplysninger.

2008: I alt 2 257 opphold. Av disse manglet 296 opphold opplysninger om henvisning, og 240 opphold manglet opprinnelse. Ved 99 opphold manglet begge opplysninger.

Som i 2007 er det en forskjell mellom innvandrerkvinner og kvinner uten innvandrerbakgrunn i andelen som blir henvist til hjelpeapparatet. Mens 50 prosent av innvandrerkvinnene ble henvist til advokat og 40 prosent til sosialkontor, gjaldt dette bare henholdsvis 37 og 26 prosent av kvinnene uten innvandrerbakgrunn. Innvandrerkvinnene ble også oftere henvist til politi (37 prosent) sammenlignet med kvinner uten innvandrerbakgrunn (29 prosent).

På den andre siden viser tabellen at kvinner uten innvandrerbakgrunn oftere ble henvist til psykolog (ni prosent) sammenlignet med innvandrerkvinner (fem prosent). De ble også oftere ikke henvist noe sted (26 prosent mot 17 prosent).

7. 5. Hvor dro beboerne etter krisesenteroppholdet?

For 2008 oppga 44 prosent av beboerne at de enten drar tilbake til egen bolig (uten overgriper) eller til en ny/annen bolig etter endt krisesenteropphold. Dette er omtrent samme andel som i 2007 og 2006, men en nedgang på fire prosentpoeng sammenlignet med 2005.

Kvinner uten innvandringsbakgrunn flytter i noe større grad for seg selv (52 prosent) enn kvinner med innvandringsbakgrunn (39 prosent).

Omtrent en av fem dro tilbake til overgriper, en andel som har vært ganske stabil de siste tre årene. Innvandrerkvinner flyttet noe oftere tilbake til overgriper sammenlignet med kvinner uten innvandrerbakgrunn.

I tolv prosent av tilfellene dro beboerne til slektninger eller venner etter krisesenteroppholdet, dette fordeler seg med 14 prosent for kvinner uten innvandringsbakgrunn og elleve prosent av innvandrerkvinnene. Som i 2006 og 2007 var det relativt få som dro til et annet krisesenter, til en institusjon eller til et annet sted i 2008. I syv prosent av tilfellene er det ikke registrert hvor beboerne drar etter oppholdet på krisesenteret.

Tabell 22: Hvor beboerne drar etter krisesenteroppholdet fordelt på opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent.

Sted etter oppholdet	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten innvandrer- bakgrunn	Med innvandrer- bakgrunn	Totalt	Uten innvandrer- bakgrunn	Med innvandrer- bakgrunn	Totalt	Uten innvandrer- bakgrunn	Med innvandrer- bakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Egen bolig (uten overgriper)	25	29	22	24	30	19	21	29	16
Ny/annen bolig	18	18	17	20	18	21	23	23	23
Tilbake til overgriper	23	20	26	22	19	25	22	18	25
Slektninger/venner	15	17	13	13	16	11	12	14	11
Overgangsbolig	-	-	-	-	-	-	1	0	1
Annet krisesenter	5	3	6	5	2	7	4	2	6
Institusjon	2	3	2	3	4	2	3	4	2
Annet sted	5	4	6	7	4	9	7	5	9
Vet ikke	6	6	6	6	7	6	7	6	7
Antall svar (N)	2028	935	1093	2005	865	1140	1995	744	1092

2006: I alt 2 312 opphold. Av disse manglet 256 opphold opplysninger om sted, og 50 opphold manglet opprinnelse. Ved 22 opphold manglet begge opplysninger.

2007: I alt 2 231 opphold. Av disse manglet 210 opphold opplysninger om sted, og 30 opphold manglet opprinnelse. Ved 14 opphold manglet begge opplysninger.

2008: I alt 2 257 opphold. Av disse manglet 262 opphold opplysninger om sted, og 240 opphold manglet opprinnelse. Ved 81 opphold manglet begge opplysninger.

8. Dagbrukere

8.1. Krisesentrenes tilbud på dagtid

Krisesentrene gir råd på telefon til de som ønsker det og har også tilbud til brukerne om å møte på sentrene for samtale, rådgivning og veiledning. Mange kvinner kommer jevnlig til krisesentrene for samtale, støtte og oppfølging, eller for å delta i ulike gruppetilbud. Det kan være kvinner som tidligere har bodd på sentrene og som trenger støtte i en reetableringsfase, eller som kun bruker sentrene for rådgivning.

8.2. Omfanget av dagbrukere

Alle krisesentrene som har hatt dagbrukere har levert inn skjema for 2008. I følge samlestatistikken er antallet dagbrukere på 3083, mens antall dagsbesøk er på 7146. Dette avviker noe fra individstatistikken hvor vi kommer frem til 2286 dagbrukere og 7310 tilfeller. Det oppgis altså flere dagbrukere og dagsbesøk på samleskjema enn det vi finner ut fra individstatistikken som består av innleverte skjema. Dette kan skyldes at det ikke blir fylt ut skjema for alle personene som er på dagsbesøk.

31 prosent av dagbrukerne (med første dagsbesøk) oppgir at de aldri har vært i kontakt med noe krisesenter tidligere. Dette er en nedgang på tre prosentpoeng sammenlignet med 2007. 24 prosent har vært dagbruker ved samme krisesenteret tidligere år, samme andel har vært beboere ved krisesenteret tidligere år. 15 prosent av dagbrukerne har vært beboer ved senteret i samme år. En stor andel, 65 prosent, har hatt telefonkontakt med senteret samme år. De fleste som har hatt en eller annen kontakt med krisesenter tidligere, har hatt det ved krisesentret som de nå er dagsbesøkende til.

I instruksjonen for utfylling av registreringsskjema for dagbrukere ble krisesentermedarbeiderne bedt om å fylle ut hele registreringsskjemaet for hvert besøk, enten i samarbeid med brukeren eller etter at samtalen hadde funnet sted. I fremstillingen kommer vi imidlertid til å ta utgangspunkt i brukernes situasjon ved første dagsbesøk i 2008, dersom annet ikke fremkommer.

8.3. Noen menn blant dagbrukerne

Blant de 2286 dagbrukerne finner vi 81 menn, noe som utgjør omtrent fire prosent av dagbrukerne. 30 av disse mennene er under 18 år, mens ti er mellom 18 og 29 år. Etter å ha vært i kontakt med flere krisesentre i forbindelse med senterrapportene ble det oppdaget tilfeller hvor sentre hadde ført barn på egne dagbrukerskjema når de kom i følge med mor. Fordi vi ikke har mulighet til å identifisere hvilke konkrete skjema dette gjelder, vil disse være med i individstatistikken for dagbrukere. Dette betyr at vi med relativt stor sikkerhet kan anta at en del av de mannlige dagbrukerne egentlig er barn som er med mor. I følge sentrene vi har vært i kontakt med så har samme feilkilde eksistert over flere år.

8.4. Flest dagbrukere uten innvandrerbakgrunn

I 2008 var 55 prosent av dagbrukerne uten innvandrerbakgrunn og 45 prosent med innvandrerbakgrunn. Andelen dagbrukere uten innvandrerbakgrunn har gått ned med to prosentpoeng sammenlignet med 2007, og åtte prosentpoeng sammenlignet med 2006.

Det er en mindre andel dagbrukere enn beboere (59,5 prosent) med innvandrerbakgrunn. En mulig forklaring på dette kan være at de uten innvandrerbakgrunn i større grad kjenner til at krisesentrene også kan brukes som rådgivningsinstans. Språkbarrierer kan i tillegg gjøre det vanskelig for kvinner med innvandrerbakgrunn å bruke krisesentrene til rådgivning. Krisesentrene har tidligere rapportert at brukere uten innvandrerbakgrunn i mange tilfeller har et større nettverk av personer de kan få hjelp og overnatting hos, og derfor ikke i samme grad har behov for krisesentrene som overnattingsinstans i forbindelse med utsatthet for vold, men bruker sentrene i større grad på dagtid. Endringene de senere årene tyder imidlertid på at dagtilbudet nå er bedre kjent og benyttes i større grad også av brukere med innvandrerbakgrunn.

8.5. Dagbrukernes alder

Sammenlignet med 2007 finner vi at andelen dagbrukere under 30 år har økt med to prosentpoeng i 2008. Det er først og fremst blant dagbrukerne med innvandrerbakgrunn vi finner en økning, fra 38 prosent i 2007 til 41 prosent under 30 år i 2008. Vi finner ellers en nedgang på fire prosentpoeng blant dagbrukere i alderen 30-39 år, og en økning i alderen 40 til 49 år på tre prosentpoeng, fra 20 prosent i 2007 til 23 prosent i 2008. Det er blant dagbrukerne uten innvandrerbakgrunn vi finner en økning i alderen mellom 40 og 49 år (fire prosentpoeng).

Som vi fant ved beboerne, finner vi også at dagbrukere med innvandrerbakgrunn gjennomgående er yngre enn dagbrukere uten innvandrerbakgrunn. 41 prosent med innvandrerbakgrunn og 26 prosent uten innvandrerbakgrunn er under 30 år.

Tabell 23: Dagbrukeres alder ved første dagsbesøk på krisesentrene fordelt på brukernes opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent.

Alder	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
under 18 år	6	6	7	5	6	5	4	4	3
18-29 år	29	24	37	26	21	33	29	22	38
30-39 år	33	32	35	38	36	41	34	33	36
40-49 år	21	24	17	20	23	16	23	27	17
50-59 år	9	12	4	7	10	5	8	10	5
60 år +	2	3	1	3	4	1	3	4	1
Antall svar (N)	2178	1382	796	1974	1146	828	2198	1140	905

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 74 ukjent alder, 27 manglet opprinnelse. 16 dagbrukere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 102 ukjent alder, 77 manglet opprinnelse. 60 dagbrukere manglet begge opplysningene.

2008: I alt 2 286 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 88 ukjent alder, 205 manglet opprinnelse. 52 dagbrukere manglet begge opplysningene.

8. 6. Funksjonshemminger hos dagbrukere

Vi ser at to prosent av dagbrukerne har nedsatt bevegelsesevne, mens i underkant av fem prosent har annen funksjonsnedsettelse. Omtrent en halv prosent har nedsatt synsevne, mens 0,2 prosent har nedsatt hørselsevne. Sammenlignet med beboere er det omtrent to prosentpoeng flere som har annen funksjonsnedsettelse. På øvrige områder finner vi kun mindre forskjeller.

En større andel av de uten innvandrerbakgrunn har funksjonsnedsettelser sammenlignet med dem med innvandrerbakgrunn. Det er omtrent 1,5 prosentpoeng flere av de uten innvandrerbakgrunn som har nedsatt bevegelsesevne og omtrent 3, 5 prosentpoeng flere som har annen funksjonsnedsettelse.

Tabell 24: Funksjonsnedsettelser hos dagbrukere på krisesentrene fordelt på brukernes opprinnelse. 2008. Prosent.

Funksjonsnedsettelser	2008		
	Totalt	Uten innvandrer-bakgrunn	Med innvandrer-bakgrunn
Nedsatt bevegelsesevne	2,0	2,7	1,1
Nedsatt synsevne	0,4	0,7	0,2
Nedsatt hørselsevne	0,2	0,3	0,2
Annen funksjonsnedsettelse	4,7	5,9	2,5
Ingen funksjonsnedsettelse	93,4	91,4	96,2
Antall svar (N)	2069	1076	871

2008: I alt 2 286 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 217 ikke svart på spørsmålet om funksjonsnedsettelse, 205 manglet opprinnelse og 95 manglet begge opplysningene.

8.7. Dagbrukere er oftere aleneboende

Tabell 25: Brukernes sivilstand ved første kontakt med krisesentrene fordelt på brukeres opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent.

Sivilstand	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten innvandrer bakgrunn	Med innvandrer bakgrunn	Totalt	Uten innvandrer bakgrunn	Med innvandrer bakgrunn	Totalt	Uten innvandrer bakgrunn	Med innvandrer bakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Enslig	24	28	17	23	27	19	24	28	18
Samboende	17	23	5	17	24	7	13	19	5
Gift/reg. partner	32	25	44	33	23	46	30	22	39
Separert	13	8	21	13	10	17	15	10	23
Skilt	9	9	9	8	7	10	10	9	12
Flyttet fra samb.	5	6	2	6	9	1	8	12	3
Enke/enkemann	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Antall svar (N)	2182	1375	807	1973	1133	840	2193	1128	921

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 74 ukjent sivilstand, 27 manglet opprinnelse. 20 dagbrukere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 108 ukjent sivilstand, 77 manglet opprinnelse. 65 dagbrukere manglet begge opplysningene.

2008: I alt 2 286 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 93 ukjent sivilstand, 205 manglet opprinnelse. 61 dagbrukere manglet begge opplysningene.

57 prosent av dagbrukerne kan regnes som aleneboende i 2008 (de som oppga å være enslig, separert, skilt, flyttet fra samboer eller enke/enkemann). Dette er en økning på seks prosentpoeng sammenlignet med 2007. 43 prosent av dagbrukerne oppga å være gift eller samboende i 2008, noe som er en nedgang på syv prosentpoeng sammenlignet med 2007. Dette er en betydelig lavere andel enn blant beboerne, hvor vi fant at 68 prosent var gift eller samboer.

De uten innvandrerbakgrunn er i større grad enn de med innvandrerbakgrunn enslige, samboer eller har flyttet fra samboer, mens de med innvandrerbakgrunn i større grad enn de uten innvandrerbakgrunn er gift, separert eller skilt.

8.8. Dagbrukere med barn

54 prosent av dagbrukerne i 2008 hadde hjemmeboende barn under 18 år (til sammen 2214 barn). Dette relativt likt som i 2007. Seks prosent (121 dagbrukere) hadde hjemmeboende barn over 18 år (til sammen 181 barn).

60 prosent av dagbrukerne med innvandrerbakgrunn hadde hjemmeboende barn under 18 år, mot 54 prosent av dagbrukerne uten innvandrerbakgrunn.

8.9. Dagbrukernes relasjon til overgriper

Tabell 26: Dagbrukernes relasjon til overgriper ved første kontakt med krisesentrene. Én overgriper. 2007 og 2008. Prosent.

Relasjon til overgriper	2007			2008		
	Totalt	Uten innvandrer bakgrunn	Med innvandrer bakgrunn	Totalt	Uten innvandrer bakgrunn	Med innvandrer bakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100
Ektefelle/samboer	48	43	56	41	35	47
Tidligere ektefelle/samboer	35	36	33	42	41	42
Kjæreste	4	5	2	3	5	1
Foreldre	3	3	2	4	5	4
Sønn/datter/annet familiemedlem	4	5	3	4	5	4
En eller flere kjente personer	6	8	4	5	7	2
En eller flere ukjente personer	1	1	1	1	2	1
Antall svar (N)	1541	904	637	1750	924	714

2007: I alt 1 559 dagbrukere (med første dagsbesøk) har oppgitt en overgriper, av disse hadde 10 ukjent relasjon og 8 manglet opprinnelse.

2008: I alt 1 785 dagbrukere (med første dagsbesøk) har oppgitt en overgriper, av disse hadde 35 ukjent relasjon og 69 manglet opprinnelse.

I 2007 var det tillatt å sette flere kryss på spørsmålene om overgriper, mens det i 2008 kun var lov til å sette ett kryss for den personen som dagbrukeren opplevde som hovedovergriper. Vi kan derfor bare sammenligne tilfellene der det var oppgitt en overgriper med 2007.

Som for beboere har dagbrukere ofte enn nær relasjon til den de oppga som overgriper ved første dagsbesøk. På samme måte som i 2007 ser vi at det fremdeles er ektefelle/samboer eller tidligere ektefelle/samboer som oftest er overgriperen. Vi ser imidlertid en nedgang på syv prosentpoeng fra 2007 når det gjelder andelen som oppgir ektefelle/samboer, og en økning på syv prosentpoeng i andelen som oppgir tidligere ektefelle/samboer.

Sammenlignet med beboere er det imidlertid flere av dagbrukerne (42 prosent) enn beboerne (tolv prosent) som oppga tidligere ektefelle eller samboer som overgriper. Mens 75 prosent av beboerne oppga ektefelle eller samboer som overgriper, var dette tilfelle for 41 prosent av dagbrukerne.

Vi finner også at det er flere dagbrukere med innvandrerbakgrunn som oppgir at overgriper er ektefelle/samboer sammenlignet med dem uten innvandrerbakgrunn.

Blant dagbrukerne som oppgir flere overgripere finner vi at hovedovergriper i de fleste tilfeller enten er tidligere ektefelle/samboer (19 prosent), foreldre (18 prosent) eller annen bekjent (18 prosent).

Tabell 27: Dagbrukernes relasjon til hovedovergriper ved første kontakt med krisesentrene. Flere overgripere. 2008. Prosent

Relasjon til overgriper	Totalt	Uten innvandrer bakgrunn	Med innvandrer bakgrunn	
i alt	100	100	100	100
Ektefelle/samboer	15	11	22	22
Tidligere ektefelle/samboer	19	22	16	16
Kjæreste	6	10	1	1
Foreldre	18	17	20	20
Sønn/datter/annet familiemedlem	10	10	12	12
Annen bekjent	18	20	13	13
Ukjent person	14	11	16	16
Antall svar (N)	182	82	86	86

2008: I alt 301 dagbrukere (med første dagsbesøk) har oppgitt flere overgripere, av disse hadde 119 ukjent relasjon til overgriper og 14 manglet opprinnelse.

8. 10. Psykisk vold vanligste årsak til dagsbesøk

77 prosent av de dagsbesøkende oppgir at psykisk vold er en årsak til kontakt med krisesenteret. Dette er en liten nedgang fra 79 prosent i 2007. 45 prosent oppgir fysisk vold som årsak, og dette er omtrent samme andel som i 2007 (46 prosent). Av beboerne var det 63 prosent som oppga fysisk vold som årsak til henvendelsen, mens 83 prosent oppga psykisk vold. Det er altså flere som har blitt utsatt for fysisk vold blant beboerne, mens det er mindre forskjell mellom dagbrukerne og beboerne når det gjelder å ha blitt utsatt for psykisk vold.

Videre ser vi at 57 prosent oppgir trusler som årsak til henvendelsen. Dette er samme andel som i 2007, og omtrent samme andel som for beboere (59 prosent).

Seks prosent oppgir barnemishandling som årsak til henvendelse. Både i 2006 og 2007 var andelen syv prosent. Åtte prosent oppga voldtekt som årsak, noe som er en økning på to prosentpoeng sammenlignet med 2007. Incest mot bruker var oppgitt som årsak i tre prosent av tilfellene for dagbrukere. Dette er samme andel som i 2007. Bare en prosent av beboerne oppgir dette som årsak. Incest mot brukerens barn var oppgitt i en prosent av tilfellene, samme andel som hos beboerne, og samme andel som i 2007. Noen flere dagbrukere (seks prosent) enn beboere (tre prosent) oppgir annen seksuell vold som årsak til henvendelsen. Videre finner vi at en prosent av dagbrukerne oppsøkte krisesentrene på grunn av tvangsgifte, mens fire prosent av beboerne henvendte seg til krisesenteret av denne årsaken. I 2007 var andelen to prosent av dagbrukerne og fire prosent blant beboerne.

Når det gjelder psykisk vold og trusler finner vi at det er en større andel kvinner uten innvandrerbakgrunn som oppgir dette som årsak til kontakt med krisesenter enn kvinner med innvandrer bakgrunn.

Sammenlignet med 2007 er det en nedgang i andelen blant kvinner med innvandrerbakgrunn som oppgir psykisk vold som årsak. Det er derimot noen flere kvinner med innvandrerbakgrunn (47 prosent) som oppgir fysisk vold som årsak enn kvinner uten innvandrerbakgrunn (43 prosent). Vi finner videre at det er liten forskjell mellom innvandrerkvinner og kvinner uten innvandrerbakgrunn som oppgir barnemishandling som årsak til besøket ved krisesenteret. Tvangsgifte er en årsak som er brukt av de med innvandrerbakgrunn. Kvinner uten innvandrerbakgrunn oppgir noe oftere enn innvandrerkvinner at voldtekt er årsak til kontakt med krisesenteret (ni prosent mot syv prosent). Incest både mot bruker og brukerens barn er oppgitt som årsak av en større andel blant kvinner uten innvandrebakgrunn enn kvinner med innvandrerbakgrunn. Seks prosent av dagbrukerne uten innvandrerbakgrunn oppgir incest som årsak, mens en prosent av de med innvandrerbakgrunn oppgir denne årsaken. Også annen seksuell vold blir oppgitt som årsak av en større andel av kvinnene uten innvandrerbakgrunn (syv prosent) enn av de med innvandrerbakgrunn (fem prosent).

22 prosent av dagbrukerne har krysset av for "annet" som årsak til henvendelsen til krisesenteret. Dette er relativt mange, og to prosentpoeng mer enn i 2007. Vi har ikke hatt mulighet til å analysere nærmere hva som ligger bak kategorien "annet". Det er mulig å krysse av for flere årsaker og summen av andelene i tabellen utgjør derfor ikke 100 prosent.

Tabell 28: Årsakene til at dagbrukerne tok kontakt med krisesentrene ved første gangs kontakt. 2006 - 2008. Prosent.

Årsak til henvendelsen	2006			2007			2008		
	Totalt	Uten Innvandr.- bakgrunn	Med Innvandr.- bakgrunn	Totalt	Uten Innvandr.- bakgrunn	Med Innvandr.- bakgrunn	Totalt	Uten Innvandr.- bakgrunn	Med Innvandr.- bakgrunn
Fysisk vold	44	40	50	46	43	49	45	43	47
Psykisk vold	76	76	77	79	79	78	77	80	74
Trusler	54	56	52	57	58	56	57	60	56
Barnemishandling	7	6	8	7	6	8	6	7	7
Tvangsgifte	1	0	2	2	0	5	1	0	3
Voldtekt	8	9	6	6	7	5	8	9	7
Incest mot bruker	6	8	1	3	4	1	3	6	1
Incest mot barn	2	2	0	1	2	1	1	2	0
Annen seksuell vold	6	6	4	5	5	4	6	7	5
Annet	20	21	20	20	19	21	22	19	26
Antall svar (N)	2159	1380	779	1967	1138	829	2176	1125	898

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 96 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, 19 manglet opprinnelse og 11 manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 113 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, 54 manglet opprinnelse og 41 manglet begge opplysningene.

2008: I alt 2 286 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 110 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, 205 manglet opprinnelse og 52 manglet begge opplysningene.

8. 11. Halvparten henvises ikke til andre hjelpeinstanser

Tabell 29: Henvisninger til hjelpeapparatet ved første kontakt med krisesentrene etter opprinnelse. 2006 - 2008. Prosent.

Henvisninger til hjelpeapparatet	2006			2007			2008		
	Uten Innvandr.- Totalt	Med Innvandr.- bakgrunn	Innvandr.- bakgrunn	Uten Innvandr.- Totalt	Med Innvandr.- bakgrunn	Innvandr.- bakgrunn	Uten Innvandr.- Totalt	Med Innvandr.- bakgrunn	Innvandr.- bakgrunn
	Sosialkontor	11	6	20	5	3	9	9	6
Advokat	31	29	37	24	23	24	25	23	29
Politi	18	19	16	12	11	13	13	13	13
Lege	8	7	10	7	7	7	8	8	7
Barnevern	5	5	6	6	5	7	4	4	5
Boligkontor	2	1	3	1	1	1	2	2	2
Trygdekontor	3	3	4	2	2	3	3	2	3
Familiekontor	12	12	11	9	9	7	8	11	6
Psykolog o.l.	4	5	2	3	3	2	3	4	2
Annet krisesenter	1	1	1	2	1	2	1	1	2
PPT/BUP	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Annet	8	7	8	8	6	12	6	4	9
Ingen henvisning	41	44	34	51	55	47	49	53	46
Antall svar (N)	1919	1237	682	1834	1067	767	2098	1088	862

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 339 ikke oppgitt noe om henvisning til hjelpeapparatet eller ikke, 22 manglet opprinnelse og 17 manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 249 ikke oppgitt noe om henvisning til hjelpeapparatet eller ikke, 67 manglet opprinnelse og 57 manglet begge opplysningene.

2008: I alt 2 286 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 188 ikke oppgitt noe om henvisning til hjelpeapparatet eller ikke, 205 manglet opprinnelse og 40 manglet begge opplysningene.

Langt flere dagbrukere enn beboere blir ikke henvist til hjelpeapparatet, og blant dem som ble henvist har dagbrukere gjennomgående lavere andeler enn beboere. 49 prosent av dagbrukerne ble ikke henvist videre til andre hjelpeinstanser. Dette er to prosentpoeng mindre enn i 2007. For beboerne var det 21 prosent som ikke ble henvist videre i 2008.

Henvisning til advokat er vanligst for både beboere (44 prosent) og dagbrukere (25 prosent). Vi finner en økning i andelen på fire prosentpoeng for beboerne her, og ett prosentpoeng for dagbrukerne. Mens 33 prosent av beboerne ble henvist til politiet gjaldt dette for 13 prosent av dagbrukerne. Henvisning til politiet har økt med to prosentpoeng for beboere og med ett prosentpoeng for dagbrukere fra 2007 til 2008. Det er også flere dagbrukere som ble henvist til et sosialkontor, ni prosent i 2008 mot fem prosent i 2007. Til sammenligning ble 35 prosent av beboerne henvist til et sosialkontor i 2008, en nedgang på ett prosentpoeng fra 2007. Det er også en del som henvises til lege/legevakt, barnevern og familiekontor. Andelene for dagbrukere varierer her fra fire til åtte prosent, og det er kun mindre endringer sammenlignet med 2007.

For de fleste formene for bistand er det små forskjeller mellom kvinner med og uten innvandrerbakgrunn, men totalt sett blir innvandrerkvinner på dagsbesøk noe oftere henvist videre enn kvinner uten innvandrerbakgrunn. 53 prosent av kvinner uten innvandrerbakgrunn blir ikke henvist til hjelpeapparatet, mens dette gjelder for 46 prosent av innvandrerkvinnene. Innvandrerkvinnene (13 prosent) blir oftere henvist til et sosialkontor enn kvinner uten innvandrerbakgrunn (seks prosent). Det samme er tilfelle for henvisning til advokat (29 prosent mot 23 prosent) og annen henvisning (ni prosent mot fire prosent). Elleve prosent av kvinnene uten innvandrerbakgrunn og seks prosent av de med innvandrerbakgrunn oppgir å ha blitt henvist til et familiekontor.

8. 12. Bistand fra krisesenteret

Dagtilbudet på et krisesenter er i stor grad et tilbud til å møte på sentrene for samtale, råd og veiledning. Det er derfor ikke overraskende at 93 prosent av dagbrukerne har fått bistand i form av samtaler, samme andel som i 2006 og 2007. 84 prosent av beboerne mottok bistand i form av støtte og praktisk hjelp, mens 23 prosent av dagbrukerne fikk denne type bistand. Når det gjelder bistand i form av deltakelse i gruppe/nettverk oppga fem prosent av dagbrukerne og ni prosent av beboerne at de mottok dette. Det er større forskjell mellom beboere og dagbrukere når det gjelder støtte i form av å bli fulgt til hjelpeapparatet. 35 prosent av beboerne rapporterte om slik bistand, mens dette bare gjaldt syv prosent av dagbrukerne. Videre finner vi at syv prosent har fått "annen bistand". Vi har ikke hatt anledning til å analysere dette nærmere, men det er sannsynlig at dette blant annet også vil omfatte bistand som innebærer at brukeren flyttet inn på krisesenteret. Når det gjelder annen form for bistand som hjelp til å finne bolig, hjelp til flytting og barns kontakt med far oppgis dette i en prosent av tilfellene. Dette er lavere andeler enn for beboere.

Det kan se ut som om det er noe forskjell på hva slags type bistand kvinner med og uten innvandrerbakgrunn mottar. Mens 94 prosent av kvinnene uten innvandrerbakgrunn får bistand i form av samtale rapporteres dette av 91 prosent av innvandrerkvinnene. Innvandrerkvinner får oftere praktisk hjelp, 32 prosent av innvandrerkvinnene oppgir å ha fått slik praktisk hjelp mot 18 prosent av kvinnene uten innvandrerbakgrunn.

Tabell 30: Bistand fra krisesentrene ved første kontakt etter opprinnelse. 2006, 2007 og 2008. Prosent

Bistand fra krisesenteret	2006			2007			2008		
	Uten	Med		Uten	Med		Uten	Med	
	Innvandr.- Totalt	Innvandr.- bakgrunn	Innvandr.- bakgrunn	Innvandr.- Totalt	Innvandr.- bakgrunn	Innvandr.- bakgrunn	Innvandr.- Totalt	Innvandr.- bakgrunn	Innvandr.- bakgrunn
Samtale	93	94	92	93	95	91	93	94	91
Blitt fulgt til hjelpeapparatet	6	3	9	5	5	6	7	6	8
Hjelp til å finne bolig	2	1	4	1	1	2	1	1	1
Hjelp til flytting	1	1	2	1	1	2	1	0	1
Støtte/praktisk hjelp	25	21	32	25	23	28	23	18	32
Barns kontakt med far	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gruppe/nettverk	7	7	9	6	6	6	5	5	5
Barnepass	1	1	1	1	1	1	2	1	3
Andre tilbud til barn	3	3	4	1	1	1	3	3	2
Annen bistand	10	8	14	13	12	14	7	6	9
Ingen bistand	1	1	1	1	1	1	1	1	0
Antall svar (N)	2174	1376	798	1963	1135	828	2181	1131	893

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 89 ikke oppgitt hvilken bistand de mottok fra krisesenteret, 21 manglet opprinnelse og 21 manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 113 ikke oppgitt hvilken bistand de mottok fra krisesenteret, 60 manglet opprinnelse og 43 manglet begge opplysningene.

2008: I alt 2 286 dagbrukere (med første dagsbesøk), av disse hadde 105 ikke oppgitt hvilken bistand de mottok fra krisesenteret, 205 manglet opprinnelse og 48 manglet begge opplysningene.

9. Organisering og tilbud ved krisesentrene

Alle krisesentrene har levert samleskjema. Ett krisesenter har imidlertid kun levert to sider av skjemaet, og det har ikke vært mulig å få tak i de resterende sidene. Dette senteret vil derfor være utelatt fra å svare på en del spørsmål.

Krisesentrene skal inngå som et viktig lavterskeltilbud og supplement for voldsutsatte kvinner og deres barn, samt være et viktig ledd i samfunnets tilbud om akutt hjelp. I Norge finnes det 50 krisesentre, og minst ett krisesenter er lokalisert i hvert av landets fylker. Vest-Finnmark krisesenter består av to avdelinger (Alta og Hammerfest), og ble fra 2007 regnet som to separate sentre i statistikken. Krisesentrene mottar økonomisk støtte både fra staten og kommunene. Fra 2005 ble det innført en finansieringsordning som innebærer at staten dekker 80 prosent av godkjente driftsutgifter under forutsetning av at kommunene dekker 20 prosent av utgiftene.

43 av de 50 krisesentrene finansieres av mer enn én kommune.

Det er en nedgang i antall kommuner som bidrar til finansieringen av krisesentrene fra 406 kommuner i 2007 til 376 i 2008. Det er 9 kommuner som støtter mer enn ett senter.

9. 1. Eie- og leieforhold

De aller fleste sentrene, 74 prosent, leier lokalene som krisesentrene holder til i. 65 prosent av disse leier senteret av kommunen, mens resten leier av private (19 prosent) eller stiftelse (16 prosent). Kun åtte sentre har overgangsboliger. Med overgangsbolig menes en boenhet krisesenteret disponerer, der tidligere beboere kan bo i en mellomfase mellom opphold på senteret og innflytting i egen bolig. De åtte sentrene disponerer til sammen 15 overgangsboliger. Disse blir også i all hovedsak leid av kommunen. Overgangsboligene er ikke inkludert i statistikken som viser beboere og overnattingsdøgn ved krisesentrene.

9. 2. Personell

I 2007 ble det for første gang innhentet informasjon om ansatte og frivillige vakter som er tilknyttet krisesentrene. I følge veiledningen til skjema så skal både antall ansatte og antall årsverk rapporteres. Det skilles mellom ordinære stillinger, heltid eller deltid, samt frivillige vakter. En heltidsstilling utgjør en 100 prosent stilling, som tilsvarer ett årsverk. Alle stillinger på under 100 prosent skal registreres som deltidsstilling. Med frivillige vakter menes personer som ikke har et ordinært ansettelsesforhold, men som utfører arbeidsoppgaver mot et honorar. For *Antall personer* skal det registreres alle personer som har jobbet ved krisesenteret i løpet av året. Personer som kun har jobbet deler av året skal også registreres som én person. For *Antall årsverk* skal det registreres summen av de utførte årsverkene ved senteret i løpet av året. Personer som slutter, går ut i permisjon, eller har sykefravær ut over egenmelding, skal registreres som én person. For disse skal summen av de faktisk utførte årsverkene registreres. Overtid og ferievikarer skal ikke registreres.

Tabell 31: Ansatte og årsverk ved krisesentrene. 2007 og 2008. Antall.

2008	Antall ansatte	Antall krisesenter (N)	Antall årsverk	Antall krisesenter (N)
Heltid	144	45	125	40
Deltid	282	41	120	38
Frivillige vakter	374	34	57	23
2007	Antall ansatte	Antall krisesenter (N)	Antall årsverk	Antall krisesenter (N)
Heltid	136	51	136	51
Deltid	257	51	140	51
Frivillige vakter	481	51	109	51

De innrapporterte tallene viser at det var 426 ansatte ved krisesentrene i 2008, en økning på ca 26 personer sammenlignet med i 2007. Av disse var 34 prosent heltidsansatte, mens 66 prosent var deltidsansatte. I tillegg var det 374 frivillige ansatte ved krisesentrene. Syv av krisesentrene hadde ikke svart på noen av spørsmålene om årsverk, og i to tilfeller var det oppgitt stillingsprosent i stedet for årsverk. I sistnevnte tilfeller er det blitt gjort en omregning til årsverk.

Fem krisesentre rapporterer at de har mannlige ansatte. Vi finner til sammen ti menn som jobber på krisesentrene. En mann jobber heltid og ni jobber deltid. De deltidsansatte mennene jobber til sammen 3,3 årsverk.

Tabell 32: De ansattes høyeste fullførte utdanning. 2007 og 2008. Prosent

Utdannelse	2007	2008
Totalt	100	100
Grunnskolenivå	21	17
Videregående skolenivå	39	38
Universitets- og høgskolenivå	34	39
Annet	6	6
Antall svar (N)	468	453

Krisesentrene har også rapportert inn utdanningen til ansatte med brukerrettede stillinger. Personer med frivillige vakter skal også inkluderes. Dersom personen ikke har fullført norsk grunnskole, eller har en utdanning som ikke tilsvarer utdanningsnivået i Norge, skal det registreres som "Annet". Det ble rapportert 453 ansatte med brukerrettede stillinger fordelt på utdanning. Av disse har 17 prosent utdanning på grunnskolenivå, mens 39 prosent har utdanning på universitets- og høgskolenivå. Sammenlignet med tall fra 2007 finner vi fire prosentpoeng færre med utdanning på grunnskolenivå og 5 prosentpoeng flere med utdanning på universitets- og høgskolenivå.

9. 3. Tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne

Til sammen er det rapportert om 29 beboere med nedsatt bevegelsesevne og dette fordeler seg på 17 sentre. Sammenlignet med 2007 er det en økning på syv personer. Åtte av sentrene som har hatt brukere med nedsatt funksjonsevne oppgir at senteret ikke er tilrettelagt for denne brukergruppen. Til sammen er det 27 krisesentre som ikke er tilrettelagt for brukere med nedsatt funksjonsevne.

Kun tre krisesentre har parkeringsplasser merket for personer med nedsatt funksjonsevne. Til sammen har disse sentrene fire parkeringsplasser reservert for brukere med nedsatt funksjonsevne.

Når det gjelder øvrige funksjonsnedsettelse finner vi ni brukere med nedsatt hørselsevne, ni med nedsatt synsevne og 21 med annen funksjonsnedsettelse. Vi finner at tre sentre oppgir å være tilrettelagt for personer med nedsatt synsevne, mens to sentre er tilrettelagt for personer med nedsatt hørselsevne. Fire sentre hevder å være tilrettelagt for personer med annen funksjonsnedsettelse. Det er ikke spesifisert hvilken type tilrettelegging det dreier seg om, og spørsmålet er basert på sentrenes egen vurdering av hvorvidt de er tilrettelagt for brukere med ulike funksjonshemminger eller ikke.

9. 4. Lokaler

Om sentrene er fulle avhenger både av antall beboere som oppsøker sentrene, hvor lenge den enkelte blir boende og av hvor mange sengeplasser og soverom som sentrene har til rådighet. 77,5 prosent av sentrene oppgir at de har vært fulle en eller flere ganger i 2008. Sammenlignet med 2007 er dette en økning på 2,5 prosentpoeng.

Antall oppgitte soverom for beboere varierer fra 1 til 26. Litt over halvparten har 3-5 soverom. I gjennomsnitt har krisesentrene 15 sengeplasser til beboere. Antall faste sengeplasser for beboere varierer fra 2 til 81. 18 prosent av sentrene oppgir at de ikke har soverom for ansatte, dette er en nedgang fra 25 prosent i 2007. 78 prosent har ett soverom for ansatte, mens fire prosent har to soverom for ansatte.

Alle sentrene bortsett fra ett har stuer og kjøkken som kan disponeres av beboere. 51 prosent har ett kjøkken og 41 prosent har en stue, mens de resterende har flere stuer og kjøkken. Samtlige krisesenter har våtrom.

Som administrative og andre spesielle rom kan man regne kontorer, vaktrom, møterom, samtalerom og besøksrom. To sentre oppgir at de ikke har kontor. Omtrent 40 prosent av sentrene har samtalerom, vaktrom og møterom. Kun 20 prosent har besøksrom.

9. 5. Tilbud på sentrene

40 av sentrene er bemannet hele døgnet. Tre har ikke svart på spørsmålet og syv oppgir at de ikke er døgnbemannet.

Omtrent halvparten av sentrene rapporterer at de har egne ansatte som primært arbeider med barn. Av disse har flertallet (ca 70 prosent) en egen ansatt, de øvrige sentre har to eller tre ansatte.

37 av sentrene oppgir at de har tilbud spesielt rettet mot barn. Fem har ikke svart på spørsmålet og åtte oppgir at de ikke har et slikt tilbud.

Tabell 33: T tilbud til barn. 2008. Antall krisesentre.

Type tilbud til barn	2007	2008
	Antall krisesenter	Antall krisesenter
Enesamtaler for barn med eller uten mor tilstede	35	33
Gruppesamtaler-tilbud for barn	8	3
Egne samarbeidsopplegg med andre offentlige hjelpetjenester	19	12
Bistand ved samvær med far og overlevering	27	25
Oppfølging av barn som tidligere hatt opphold ved senteret	17	19
Barnehagetilbud – egen regi el avtale med annen barnehage	12	13
Skyssoverføring tilfra barnehage og skole	20	21
Fritidsaktiviteter for barn i regi av senteret	31	32
Fritidsaktiviteter for barn i regi av frivillige org	18	17
Andre tilbud	12	6
Totalt antall krisesenter (N)	51	50

Tabellen ovenfor viser hvilke tilbud som er vanlig å ha til barn som er på krisesentrene. De fleste sentrene tilbyr samtaler med barna, enten med eller uten at mor er til stede. Det er også vanlig at sentrene tilbyr fritidsaktiviteter. Ca halvparten av sentrene tilbyr bistand i forbindelse med samvær med far.

Sammenlignet med 2007 er det litt færre sentre som oppgir egne samarbeidsopplegg med andre offentlige hjelpetjenester, gruppesamtaler for barn og andre tilbud. På øvrige områder finner vi kun mindre forskjeller.

Tabell 34: Fasiliteter på sentrene. 2008. Antall sentre

Fasiliteter på senteret	2007	2008
	Antall krisesenter	Antall krisesenter
PC	49	48
Internett	49	46
Dataspill Playstation	45	41
TV	51	49
Bøker, blader, aviser	50	49
Lekerom	44	40
Ungdomsrom	18	17
Lekeplass ute	45	37
Uteplass	48	44
Totalt antall krisesenter (N)	51	50

Tabell 34 gir et bilde av hvilke fasiliteter som finnes på krisesentrene. Når det gjelder tilbud rettet mot barn ser vi at de fleste sentrene har lekerom og lekeplass ute. Sammenlignet med 2007 ser vi imidlertid en nedgang i antall sentre som oppgir at de har dette. 17 sentre har ungdomsrom, omtrent tilsvarende som i fjor.

Det er veldig vanlig at sentrene har PC, internett, TV, bøker, blader, aviser som brukerne kan benytte. De fleste (44) av sentrene har også uteplass.

Referanser

Hirsch, Agnes Aaby og Elisabeth Nørgaard (2008): *Rapportering fra krisesentrene i 2007*. Rapporter 2008/34, Statistisk sentralbyrå.

Jonassen, Wenche (2004). *Krisesentrene 2003 – en kommentert statistikk*. (Notat nr. 1/2004): Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Jonassen, Wenche (2005). *Krisesentrene 2004 – en kommentert statistikk*. (Notat nr. 1/2005): Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Lien, Sandra og Elisabeth Nørgaard (2006): *Rapportering fra krisesentrene i 2005*. Rapporter 2006/25, Statistisk sentralbyrå.

Kleven, Laila og Sandra Lien (2007): *Rapportering fra krisesentrene i 2006*. Rapporter 2007/32, statistisk sentralbyrå.

Krisesentersekretariatet (2008): *Bistand og trygge oppholdssteder for kvinner utsatt for menneskehandel*. Årsrapport 2007 Rosa (reetablering, oppholdssteder, sikkerhet, assistanse).

Vedlegg

- A. Samlestatisikk 2008
- B. Kommuner som støtter krisesentrene økonomisk 2008
- C. Krisesentrene i rapporten
- D. Beboerskjema
- E. Dagbrukerskjema
- F. Krisestiltak – statistikk for 2008

A. Samlestatistikk 2008

Krisesenter	Totalt antall telefonhenvendelser	Totalt antall krisetelefonhenvendelser	Totalt antall henvendelser på e-post	Antall ganger kvinnelige beboere har vært på senteret	Antall ganger barn av beboere har vært på senteret for overnatting	Antall ganger mannlige beboere har vært på senteret	Antall netter kvinnelige beboere har vært på senteret	Antall netter barn av beboere har vært på senteret	Antall netter mannlige beboere har vært på senteret	Antall dagbrukere	Antall dagsbesøk	Antall finansierende kommuner	Antall inbyggere i kommunene per 1. 1. 2009
Alta krisesenter	335	26	3	23	13		517	171		23	56	2	18488
Asker og Bærum krisesenter	1106	229	5	76	40		3533	1371		85	101	2	53756
Aust-Agder krisesenter	1332	187		36	27		1621	1538		71	388	14	41241
Bergen krisesenter	3321	357		123	103		2436	1921		73		19	252051
Betzj krisesenter, Drammen	2500	200	3000	81	77		2489	2769		40	70	9	61405
Bodø krisesenter	1769	420	98	42	35		895	600		72	211	11	46495
Eva krisesenter, Halden	220	184		1	1		426	921		4	22	1	28389
Follo krisesenter	4966	548		82	64		2284	1985		376	758	7	15863
Fredrikstad krisesenter	2821	236	20	73	66		1760	1363		264	809	1	72760
Gjøvik krisesenter	272	47	3	37	18		1609	475		36		10	28611
Glåmdal krisesenter	1976	80	350	33	15		950	469		33	18	6	17326
Gubrandsdal krisesenter	593	139	1	28	31		594	987		26	139	12	26104
Hallingdal krisesenter	587	43	0	19	15	1	290	404	5	7	31	6	4516
Hamar krisesenter	765	246		63	54	1	1298	1638	9	67	190	9	28211
Harstad krisesenter	241	135	1	13	8		232	316		7	10	6	23126
Haugesund krisesenter	1216	137	8	46	42		1183	1045		14	20	8	33665
Hønefoss krisesenter	1463	197		56	48		1720	1684		186	328	8	28645
Indre Østfold krisesenter				56	47		2613	2223		66	66	9	10701
Kongsberg krisesenter	989	185		32	37		895	1784		32	114	7	24381
Lofoten krisesenter	823	374		16	18		406	200		17	47	4	10706
Midt-Troms krisesenter	265	47		14	8		219	206		3	3	9	11207
Molde og omegn krisesenter	1990	104	68	27	14		831	712		31	345	11	24554
Mosjøen krisesenter	1186	287		22	8		795	66		21	361	3	13342
Moss krisesenter	822	76		35	28		1585	1540		63	232	4	29588
Narvik krisesenter	485	485		19	8		400	78		20	64	2	18348
Nora senteret	638	30	25	19	15	2	273	135	47	14	70	9	9623
Nord-Trøndelag krisesenter	586	130		27	16		280	116		10	10	24	14157
Nord-Østerdal krisesenter	54	47	5	6	3		72	70		2	5	7	5400
Nordmøre krisesenter	645	600		27	18		787	282		27	133	7	22937
Odda og omland krisesenter	43	1		1	1		42	12		6	6	3	7054
Orkdal og omegn krisesenter	500	81	2	28	8		607	168		21	37	16	11160
Oslo krisesenter				316	219		8343	4911		742	1130	1	575475
Romerriket krisesenter		615	19	1	136		3061	3467			47	14	28645
Samisk krisesenter, Karasjok	171	7		13	31		31	31		13	16	2	2786
Sarpsborg krisesenter	891	147	1	38	42		1885	2207		28	121	1	51723
Sauda og omland krisesenter	11	8	0	2	2		27	59		0	0	1	4730
Sogn og Fjordane krisesenter		872	15	36	23		1464	1255		88	382	24	11448
Stavanger krisesenter	702	426		84	74		1477	1706		75		13	121610
Sunnhordaland krisesenter	359	98	5	14	6		1235	251		9	22	5	17289
Sunnmøre krisesenter, Ålesund	2133	583	37	31	27		940	1003		23	23	16	42317
Sør-Helgeland krisesenter	103	24	4	7	2		168	143		7	30	5	7597
Telemark				33	15		950	469		33	51	1	51359
Tromsø krisesenter	291	277	3	663	484		663	484		39		7	66513
Trondheim krisesenter	866	144		43			1673	1337		5	19	1	168257
Vest-Agder krisesenter		928	1	105	107		4728	4424		138	187	14	80109
Vest-Finnmark krisesenter	305	122	5	14	12		324	234		68	60	5	9493
Vesterålen krisesenter	59	26		14	15		150	197		7	1	6	9732
Vestfold krisesenter, Tønsberg	1920	1632	11	99	110		2861	1906		90	338	12	38914
Voss krisesenter	106	16		10	3		218	25		1	1	5	13868
Ytre Helgeland krisesenter		305		19	23		280	689			74	6	7208
SUM	42426	12088	3690	2702	2217	4	64120	52047	61	3083	7146	376	2302883

Antall kommuner vil ikke være summen av kolonnen da 9 kommuner støtter mer enn ett krisesenter

B. Kommuner som støtter krisesentrene økonomisk 2008

Krisesenter	Vertskommune	Kommuner som støtter krisesentrene økonomisk i 2008	Antall
ØSTFOLD			
Eva krisesenter	Halden	Halden	1
Krise- og incestsenter i Fredrikstad	Fredrikstad	Hvaler	1
Krisesenteret i Moss	Moss	Moss, Rygge, Våler, Råde	4
Sarpsborg krisesenter	Sarpsborg	Sarpsborg	1
Indre Østfold krisesenter	Eidsberg	Eidsberg, Askim, Hobøl, Rakkestad, Marker, Skidtvett, Trøgstad, Spydeberg, Rømskog	9
AKERSHUS			
Krisesenter i Asker og Bærum	Bærum	Bærum, Asker	2
Krisesenteret i Follo	Ås	Ås, Ski, Vestby, Nesodden, Frogn, Oppegård, Enebakk	7
Romerike krisesenter	Skedsmo	Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal, Sørum, Enebakk, Gjerdrum, Nannestad, Rælingen, Ullensaker, Eidsvoll, Hurdal, Nes, Skedsmo	14
OSLO			
Oslo krisesenter	Oslo	Oslo	1
HEDMARK			
Glåmdal krisesenter	Kongsvinger	Kongsvinger, Nord-Odal, Eidskog, Grue, Sør-Odal, Åsnes	6
Hamar krisesenter	Hamar	Hamar, Ringsaker, Løten, Stange, Elverum, Våler, Engerdal, Trysil, Åmot	9
Krisesenteret for Nord-Østerdal	Tynset	Tynset, Follidal, Os, Tolga, Rendalen, Alvdal, Stor-Elvdal	7
OPPLAND			
Gudbrandsdal krisesenter	Lillehammer	Lillehammer, Sør-Fron, Sel, Skjåk, Gausdal, Nord-Fro, Vågå, Dovre, Øyer, Ringebu, Lom, Lesja	12
Gjøvik krisesenter	Gjøvik	Gjøvik, Vestre Toten, Østre Toten, Søndre Land, Gran, Nord Aurdal, Vang, Etnedal, Øystre Slidre, Vestre Slidre	10
BUSKERUD			
Betzy krisesenter	Drammen	Drammen, Lier, Svelvik, Røyken, Sande, Hurum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Modum	9
Kongsberg krisesenter		Kongsberg, Nore og uvdal, Rollag, Flesberg, Øvre Eiker, Notodden, Sigdal	7
Hønefoss krisesenter	Ringeriket	Hole, Modum, Jevnaker, Lunner, Gran, Sør-Aurdal, Krødsherad, Ringeriket	8
Hallingdal krisesenter	Gol	Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol	6
VESTFOLD			
Vestfold krisesenter	Tønsberg	Tønsberg, Stokke, Horten, Larvik, Sandefjord, Re, Lardal, Nøtterøy, Tjøme, Hof, Andebu, Holmestrand	12
TELEMARK			
Krisesenteret i Telemark	Skien	Skien	1
AUST-AGDER			
Aust-Agder krisesenter	Arendal	Arendal, Grimstad, Birkenes, Lillesand, Bygland, Bykle, Valle, Froland, Vegårshei, Åmli, Risør, Gjerstad, Iveland, Tvedestrand	14
VEST-AGDER			
Vest-Agder krisesenter	Kristiansand	Audnedal, Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Kristiansand, Kvinesdal, Lindesnes, Lyngdal, Mandal, Marnadal, Sirdal, Songdalen, Søgne, Vennesla, Åseral	14
ROGLAND			
Stavanger krisesenter	Stavanger	Stavanger, Sandnes, Sola, Randberg, Bjerkreim, Lund, Klepp, Hå, Strand, Sokndal, Hjelmeland, Forsand, Eigersund	13
Haugesund krisesenter	Haugesund	Haugesund, Sveio, Bokn, Karmøy, Vindafjord, Utsira, Tysvær, Etne	8
Sauda og omland krisesenter	Sauda	Sauda	1
HORDALAND			
Bergen krisesenter	Bergen	Askøy, Fjell, Kvam, Meland, Osterøy, Sund, Austrheim, Fedje, Lindås, Modalen, Radøy, Øygarden, Austevoll, Fusa, Masfjorden, Os, Samnanger, Vaksdal, Bergen	19
Krisesenter for kvinner i Sunnhordland	Stord	Bømlo, Fitjar, Kvinnherad, Tysnes, Stord	5
Krisesenter for kvinner i Odda og Omland	Odda	Ullesvang, Eidfjord, Odda	3
Voss krisesenter	Voss	Aurland, Granvin, Herad, Ulvik, Voss	5
SOGN OG FJORDANE			
Krisesenteret i Sogn og Fjordane	Flora	Balestrand, Bremanger, Eid, Fjaler, Flora, Førde, Gaular, Gloppen, Gulen, Hornindal, Hyllestad, Høyanger, Jølster, Leikanger, Luster, Lærdal, Naustdal, Selje, Sogndal, Solund, Stryn, Vik i Sogn, Vågsøy, Årdal	24
MØRE OG ROMSDAL			
Krisesenteret i Molde og omegn	Molde	Molde, Fræna, Nesset, Aukra, Sandøy, Rauma, Midsund, Eide, Gjemnes, Sunndal, Vestnes	11
Nordmøre krisesenter	Kristiansund	Kristiansund, Aure, Averøy, Halså, Surnadal, Smøla, Tingvoll	7
Sunnmøre krisesenter	Ålesund	Giske, Sykkylven, Ørskog, Herøy, Skodje, Haram, Stordal, Ørsta, Sande, Norddal, Sula, Stranda, Volda, Vanylven, Ulsteinvik, Ålesund	16
SØR-TRØNDELAG			
Trondheim krisesenter	Trondheim	Trondheim	1
Orkdal og omegn krisesenter	Orkdal	Orkdal, Meldal, Roan, Ringdal, Åfjord, Hitra, Agdenes, Melhus, Oppdal, Skaun, Snillfjord, Hemne, Midtre Gauldal, Holtålen, Rennebu, Frøya	16

NORD-TRØNDELAG			
Krisesenteret i Nord-Trøndelag	Verdal	Verdal, Levanger, Steinkjer, Namsos, Meråker, Stjørdal, Frosta, Leksvik, Mosvik, Verran, Namdalseid, Inderøy, Snåsa, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka	24
NORDLAND			
Bodø krisesenter	Bodø	Bodø, Beiarn, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Røst, Saltdal, Steigen, Sørfold, Værøy	11
Narvik og omegn krisesenter	Narvik	Narvik, Ballangen	2
Sør-Helgeland krisesenter	Brønnøy	Brønnøy, Bindal, Sømna, Vega, Vevelstad	5
Mosjøen krisesenter	Vefsn	Vefsn, Grane, Hattfjellidal	3
Ytre Helgeland Krisesenter	Alstahaug	Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Træna	6
Lofoten Krisesenter	Vestvågøy	Vestvågøy, Vågan, Flakstad, Moskenes	4
Vesterålen krisesenter	Sortland	Sortland, Andøy, Hadsel, Lødingen, Øksnes, Bø i Vesterålen	6
TROMS			
Harstad krisesenter	Harstad	Kvæfjord, Skånland, Tjeldsund, Bjarkøy, Ibestad, Harstad	6
Midt-Troms Krisesenter	Lenvik	Sørreisa, Berg, Tranøy, Torsken, Målselv, Bardu, Salangen, Dyrøy, Lenvik	9
Tromsø krisesenter	Tromsø	Nordreisa, Balsfjord, Karlsøy, Storfjord, Lyngen, Kvænangen, Tromsø	7
FINNMARK			
Vest-Finnmark krisesenter	Hammerfest	Nordkapp, Hasvik, Kvalsund, Måsøy, Hammerfest	5
Samisk krise- og incesenter	Karasjok	Utsjok, Karasjok	2
Nora-senteret	Sør-Varanger	Lebesby, Båtsfjord, Vardø, Vadsø, Tana, Gamvik, Nesseby, Finnmark fylkeskommune, Sør-Varanger	9
Alta krisesenter	Alta	Alta, Loppa	2
Totalt			376

Antall kommuner vil ikke være summen av kolonnen da 9 kommuner støtter mer enn ett krisesenter

C. Krisesentrene i rapporten

Krisesenter	Beboerstatistikk	Dagbrukerstatistikk	Samlestatistikk
Eva krisesenter	1	1	1
Krise- og incestsenter i Fredrikstad	1	1	1
Moss Krisesenter	1	1	1
Sarpsborg krisesenter	1	1	1
Indre Østfold krisesenter	1	1	1
Krisesenter i Asker og Bærum	1	1	1
Krisesenteret i Follo	1	1	1
Romerike krisesenter	1	1	1
Oslo krisesenter	1	1	1
Glåmdal krisesenter	1	1	1
Hamar krisesenter	1	1	1
Krisesenteret for Nord-Østerdal	1	1	1
Gudbrandsdal krisesenter	1	1	1
Gjøvik krisesenter	1	1	1
Betzy krisesenter	1	1	1
Kongsberg krisesenter	1	1	1
Hønefoss krisesenter	1	1	1
Hallingdal krisesenter	1	1	1
Vestfold krisesenter	1	1	1
Krisesenteret i Telemark	1	1	1
Aust-Agder krisesenter for kvinner	1	1	1
Vest Agder Krisesenter	1	1	1
Stavanger krisesenter	1	1	1
Haugesund krisesenter	1	1	1
Sauda og omland krisesenter	1	-	1
Bergen krisesenter	1	1	1
Krisesenteret for kvinner i Sunnhordland	1	1	1
Krisesenter for kvinner i Odda og omland	1	1	1
Voss krisesenter	1	1	1
Krisesenteret for Molde og omegn	1	1	1
Nordmøre krisesenter	1	1	1
Sunnmøre krisesenter	1	1	1
Trondheim Krisesenter	1	1	1
Orkdal og omegn Krisesenter	1	1	1
Nord-Trøndelag Krisesenter	1	1	1
Bodø krisesenter	1	1	1
Narvik krisesenter	1	1	1
Sør-Helgeland krisesenter	1	1	1
Krisesenter for Ytre Helgeland	1	1	1
Mosjøen krisesenter	1	1	1
Lofoten Krisesenter	1	1	1
Vesterålen krisesenter	1	1	1
Harstad krisesenter	1	1	1
Midt-Troms Krisesenter	1	1	1
Tromsø krisesenter	1	1	1
Vest-Finmark krisesenter	1	1	1
Alta krisesenter	1	1	1
Samisk krise- og incestsenter	1	1	1
Nora-senteret, Krise- og Incestsenter	1	1	1

D. Beboerskjema

Neste side

Registreringsskjema for beboere ved krisesenteret, 2008

11

⊥

⊥

Eva krisesenter

De utfylte skjemaene for rapporteringsåret 2007 sendes til Statistisk sentralbyrå, V/Seksjon for IT fellesstjenester (s850) 2225 Kongsvinger i en samlet pakke innen rapporteringsfristen 18. januar 2008

1 Har beboeren godtatt å bli registrert?

 Ja

 Nei → Vennligst returner skjemaet sammen med de andre utfylte skjemaene

2 Dato for beboerens ankomst til krisesenteret:

Dag

Måned

År

Dato for beboerens utflytting fra krisesenteret:

3 Hvilken kommune kommer beboeren fra?

 Vertskommunen

 Annen kommune

⊥

4 Er oppholdet beboerens første ved krisesenteret i 2008?

 Ja

 Nei

5 Har beboeren vært i kontakt med dette eller annet krisesenter tidligere? Du kan sette flere kryss.

Dette krisesenteret:

 Hatt telefonkontakt

 Vært dagbruker i 2008

 Vært dagbruker før 2008

 Vært beboer i 2008

 Vært beboer før 2008

Annet krisesenter:

 Hatt telefonkontakt

 Vært dagbruker i 2008

 Vært dagbruker før 2008

 Vært beboer i 2008

 Vært beboer før 2008

 Har ikke vært i kontakt med noe krisesenter tidligere

⊥

⊥

Opplysninger om beboeren

6 Hva er beboerens kjønn?

- Kvinne
 Mann

7 Hvilken aldersgruppe tilhører beboeren?

- Under 18 år
 18 - 29 år
 30 - 39 år
 40 - 49 år
 50 - 59 år
 60 år eller eldre

8 Ved ankomst, var beboeren...

- ...enslig?
 ...samboer?
 ...gift/registrert partner?
 ...separert?
 ...skilt?
 ...flyttet fra samboer?
 ...enke/enkemann?

9 Hvor mange barn i de ulike aldersgruppene har beboeren med til krisesenteret?

0 - 5 år:

6 - 12 år:

13 - 17 år:

18 år eller eldre:

10 Hvor mange av disse barna bodde *ikke* på senteret under hele oppholdet til beboeren?

Antall barn:

11 Hvor mange døgn bodde barn med kortere opphold enn beboer på senteret? Dersom det er flere barn, summer antall døgn for hvert barn.

Antall døgn:

12 Hvor mange hjemmeboende barn i de ulike aldersgruppene er ikke med til krisesenteret?

0 - 5 år:

6 - 12 år:

13 - 17 år:

18 år eller eldre:

13 Er beboeren gravid ved ankomst til krisesenteret?

- Ja
 Nei
 Vet ikke/ubesvart

14 Er en av eller begge beboerens foreldre født i utlandet?

- Ja, begge
 Ja, en av dem
 Nei
 Vet ikke

} → Gå til **17****15** Hvordan er språkforståelsen ved ankomst?

- Snakker ikke norsk
 Snakker litt norsk
 Snakker godt norsk

16 Var det behov for tolk under samtalen med beboeren?

- Ja, brukte tolk
 Ja, men brukte ikke tolk
 Nei

17 Har beboeren en eller flere funksjonsnedsettelse? Flere kryss er mulig.

- Ja, nedsatt bevegelsesevne
 Ja, nedsatt synsevne
 Ja, nedsatt hørselsevne
 Ja, annen funksjonsnedsettelse
 Nei

18 Hvilken tilknytning har beboeren til arbeidslivet? Flere kryss er mulig.

- Hjemmearbeidende
- Utearbeidende fulltid
- Utearbeidende deltid
- Arbeidssøker
- Under utdanning
- Stønad/trygd/pensjon
- Deltar på kurs

19 Oppgir beboeren en eller flere overgripere?

- En
- To
- Tre eller flere

Opplysninger om overgriperen

Dersom beboeren oppgir flere enn én overgriper, skal det registreres opplysninger om den personen som beboeren regner for å være hovedovergriper.

20 Hva er beboerens relasjon til overgriperen ved dette besøket?

- Ektefelle/samboer
- Tidligere ektefelle/samboer
- Kjæreste (særbo)
- Foreldre
- Sønn/datter/annet familiemedlem
- En eller flere bekjente
- En eller flere ukjente personer

21 Hvilket kjønn har overgriperen?

- Kvinne
- Mann

22 Hvilken aldersgruppe tilhører overgriperen?

- Under 18 år
- 18 - 29 år
- 30 - 39 år
- 40 - 49 år
- 50 - 59 år
- 60 år eller eldre

23 Er en av eller begge overgriperens foreldre født i utlandet?

- Ja, begge
- Ja, en av dem
- Nei
- Vet ikke

24 Hvilken tilstand var overgriperen i ved mishandlingen(e)/overgrepet(ene)?

- Alltid ruspåvirket
- Av og til ruspåvirket
- Alltid edru
- Vet ikke

Henvendelse og situasjon

25 Hvor lenge har overgrepet(ene) vart?

- Engangstilfelle
- Pågått siste året
- Pågått 1 til 4 år
- Pågått 5 år eller lengre

26 Hvordan ble beboeren henvist til krisesenteret?

- Eget initiativ
- Familie/venn/bekjent
- Lege/legevakt
- Helsesøster
- Sosialkontor
- Barnevern
- Politiet
- Advokat
- Familievernkontor
- Flyktningsinstans
- Skole
- Interesseforening
- Annet krisesenter
- Andre, spesifiser

27 Hva oppgav beboeren som årsak til henvendelsen? Flere kryss er mulig.

- Fysisk vold
- Psykisk vold
- Trusler
- Barnemishandling
- Tvangsgifte
- Voldtekt
- Incest mot bruker
- Incest mot brukerens barn
- Annen seksuell vold
- Annet, spesifiser:

28 Hvordan vurderer beboeren eventuelle skader påført under mishandlingen(e)?

- Fysiske skader
- Psykiske skader
- Både fysiske og psykiske skader
- Ingen skader
- Vet ikke

29 Er forholdet anmeldt?

- Ja, av beboer
  - Ja, ved offentlig påtale
  - Ja, av annen instans
  - Nei
- } → Gå til **31**

30 Ønsker beboeren å anmelde forholdet?

- Ja, kommer til å anmelde
- Ja, men tør ikke å anmelde
- Nei, ønsker ikke å anmelde
- Usikker

31 Har beboeren voldsalarm?

- Ja
- Nei → Skal beboeren søke om voldsalarm?
  - Ja
  - Nei

Bistand

32 Er beboeren henvist/formidlet til en eller flere av de følgende institusjonene/instansene i forbindelse med oppholdet? Flere kryss er mulig.

- Ingen henvisning
- Politiet
- Lege/legevakt
- Sosialkontor
- Barnevern
- Boligkontor
- Trygdekontor
- Advokat
- Familievernkontor
- Psykolog/psykiater
- PPT/BUP
- Annet krisesenter
- Andre, spesifiser:

33 Hvilken bistand har beboeren fått fra krisesenteret under oppholdet? Flere kryss er mulig.

- Ingen bistand
- Blitt fulgt til hjelpeapparat
- Hjelp til å finne bolig
- Hjelp til flytting
- Støtte/praktisk hjelp
- Bistand i forbindelse med barns kontakt med far
- Deltakelse i gruppe/nettverk
- Barnepass
- Andre tilbud til barn ved senteret
- Annet, spesifiser:

Etter oppholdet

34 Hvor drar beboeren etter oppholdet ved krisesenteret?

- Hjem til egen bolig (uten overgriper)
- Ny/annen bolig
- Tilbake til overgriper
- Slektninger/venner
- Overgangsbolig
- Annet krisesenter
- Institusjon
- Annet sted, spesifiser:
- Vet ikke

35 Dato for innflytting i overgangsbolig:

Dag	Måned	År
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dato for utflytting fra overgangsbolig:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------

E. Dagbrukerskjema

Neste side

Registreringsskjema for dagbrukere ved krisesenteret, 2008

11

Eva krisesenter

De utfylte skjemaene for rapporteringsåret 2007 sendes til Statistisk sentralbyrå, V/Seksjon for IT fellesstjenester (s850) 2225 Kongsvinger i en samlet pakke innen rapporteringsfristen 18. januar 2008

1 Har dagbrukeren godtatt å bli registrert?

 Ja

 Nei → Vennligst returner skjemaet sammen med de andre utfylte skjemaene

2 Dato for dagbrukerens kontakt med krisesenteret:

Dag

Måned

År

3 Hvilken kommune kommer dagbrukeren fra?

 Vertskommunen

 Annen kommune

4 Har dagbrukeren vært i kontakt med dette krisesenteret tidligere i 2008?

 Første kontakt i år

 Har vært i kontakt med senteret flere ganger i år

5 Har dagbrukeren vært i kontakt med dette eller annet krisesenter tidligere? Du kan sette flere kryss.

Dette krisesenteret:

 Hatt telefonkontakt

 Vært dagbruker i 2008

 Vært dagbruker før 2008

 Vært beboer i 2008

 Vært beboer før 2008

Annet krisesenter:

 Hatt telefonkontakt

 Vært dagbruker i 2008

 Vært dagbruker før 2008

 Vært beboer i 2008

 Vært beboer før 2008

 Har ikke vært i kontakt med noe krisesenter tidligere

Opplysninger om dagbrukeren

6 Hva er dagbrukerens kjønn?

- Kvinne
 Mann

7 Hvilken aldersgruppe tilhører dagbrukeren?

- Under 18 år
 18 - 29 år
 30 - 39 år
 40 - 49 år
 50 - 59 år
 60 år eller eldre

8 Ved dette besøket, var dagbrukeren...

- ...enslig?
 ...samboer?
 ...gift/registrert partner?
 ...separert?
 ...skilt?
 ...flyttet fra samboer?
 ...enke/enkemann?

9 Har dagbrukeren hjemmeboende barn?

- Ja
 Nei → Gå til **11**

10 Hvor mange hjemmeboende barn i de ulike aldersgruppene har dagbrukeren?

Under 18 år: 18 år eller eldre:

11 Var dagbrukeren gravid ved dette besøket?

- Ja
 Nei
 Vet ikke/ubesvart

12 Er en av eller begge dagbrukerens foreldre født i utlandet?

- Ja, begge
 Ja, en av dem
 Nei
 Vet ikke
- } → Gå til **15**

13 Hvordan er språkforståelsen til dagbrukeren ved dette besøket?

- Snakker ikke norsk
 Snakker litt norsk
 Snakker godt norsk

14 Var det behov for tolk under samtalen med dagbrukeren?

- Ja, brukte tolk
- Ja, men brukte ikke tolk
- Nei

15 Har dagbrukeren en eller flere funksjonsnedsettelse? Flere kryss mulig.

- Ja, nedsatt bevegelsesevne
- Ja, nedsatt synsevne
- Ja, nedsatt hørselsevne
- Ja, annet
- Nei

16 Oppgir dagbrukeren en eller flere overgripere?

- En
- To
- Tre eller flere

17 Hva er dagbrukerens relasjon til overgriperen ved dette besøket? Dersom dagbrukeren oppgir flere enn én overgriper, skal det registreres opplysninger om den personen som dagbrukeren regner for å være hovedovergriper.

- Ektefelle/samboer
- Tidligere ektefelle/samboer
- Kjæreste (særbo)
- Foreldre
- Sønn/datter/annet familiemedlem
- En eller flere bekjente
- En eller flere ukjente personer

Henvendelse og situasjon**18** Hvordan ble dagbrukeren henvist til krisesenteret?

- Eget initiativ
- Familie/venn/bekjent
- Lege/legevakt
- Helsesøster
- Sosialkontor
- Barnevern
- Politiet
- Advokat
- Familievernkontor
- Flyktningsinstans
- Skole
- Interesseforening
- Annet krisesenter
- Andre, spesifiser:

19 Hva oppgav dagbrukeren som årsak til henvendelsen? Du kan sette flere kryss.

- Fysisk vold
- Psykisk vold
- Trusler
- Barnemishandling
- Tvangsgifte
- Voldtekt
- Incest mot bruker
- Incest mot brukerens barn
- Annen seksuell vold
- Annet, spesifiser:

Bistand

20 Er dagbrukeren henvist/formidlet til en eller flere av de følgende institusjonene/instansene i forbindelse med dette besøket? Du kan sette flere kryss.

- Ingen henvisning
- Politiet
- Lege/legevakt
- Sosialkontor
- Barnevern
- Boligkontor
- Trygdekontor
- Advokat
- Familievernkontor
- Psykolog/psykiater
- PPT/BUP
- Annet kritesenter
- Andre, spesifiser:

21 Hvilken bistand har dagbrukeren fått fra kritesenteret under dette besøket? Du kan sette flere kryss.

- Ingen bistand
- Samtale
- Blitt fulgt til hjelpeapparat
- Hjelp til å finne bolig
- Hjelp til flytting
- Støtte/praktisk hjelp
- Bistand i forbindelse med barns kontakt med far
- Deltakelse i gruppe/nettverk
- Barnepass
- Andre tilbud til barn ved senteret
- Annen bistand, spesifiser:

F. Krisestiltak – statistikk for 2008

Neste side

Rapporteringskjema: Krisetiltak - statistikk for 2008

Navn på krisesenter: «Krisesenter»

Fyll ut skjemaet og legg det øverst i bunken med beboer- og dagsbesøkskjema for 2008. Send det til Sentio Research Norge As, Klæbuveien 196B, 7037 Trondheim senest 10. januar 2009

1 Navn på vertskommunen:

2 Navn på kontaktperson:

Telefon:

E-post:

3 Angi krisesenterets organisasjonsnummer:

4 Navn på kommuner som støtter krisesenteret økonomisk i 2008:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5 Bruk oversikten fra skjema for telefonhenvendelser til å angi...

... totalt antall telefonhenvendelser i 2008: .....

... totalt antall krisetelefonhenvendelser i 2008: .....

... totalt antall henvendelser på e-post i 2008: .....

6 Angi totalt antall ganger kvinnelige beboere har vært på senteret i løpet av 2008:

--	--	--	--	--	--

7 Angi totalt antall netter kvinnelige beboere har vært på senteret i 2008:

--	--	--	--	--	--

8 Angi totalt antall ganger barn av beboere har vært på senteret for overnatting i løpet av 2008:

--	--	--	--	--	--

9 Angi totalt antall netter barn av beboere har vært på senteret i løpet av 2008:

--	--	--	--	--	--

10 Angi totalt antall ganger mannlige beboere har vært på senteret i løpet av 2008:

--	--	--	--	--	--

11 Angi totalt antall netter mannlige beboere har vært på senteret i løpet av 2008:

--	--	--	--	--	--

12 Antall dagbrukere i løpet av 2008:

--	--	--	--	--	--

13 Antall dagsbesøk i løpet av 2008:

--	--	--	--	--	--

14 Hvor mange av årets beboere hadde nedsatt en eller flere av følgende funksjonsevner?

Antall med nedsatt bevegelsesevne:.....

--	--	--

Antall med nedsatt hørselsevne: .....

--	--	--

Antall med nedsatt synsevne: .....

--	--	--

Antall med annen funksjonsnedsettelse: .....

--	--	--

Eie- og leieforhold ved krisesenteret

Informasjon om eventuelle overgangsboliger skal rapporteres kun der dette er presisert i spørsmålet.

15 Hva slags eie- eller leieforhold har senteret?

Eier ⇒ Gå til 17

Leier ⇒ Gå til 16

16 Hvem leier senteret av?

Kommunen

Staten

Stiftelse

Private

17 Har senteret overgangsbolig(er) for sine beboere?

- Ja
 Nei ⇒ Gå til 21

18 Antall overgangsboliger:

19 Hva slags eie- eller leieforhold har senteret til overgangsboligen(e)?

- Eier alle boligene ⇒ Gå til 21
 Leier alle boligene
 Både eier og leier

20 Hvem leier senteret overgangsboligen(e) av? *Sett flere kryss dersom det er flere boliger*

- Kommunen
 Staten
 Stiftelse
 Private

21 Hvordan er organisasjonsstrukturen ved kritesenteret?

- Stiftelse
 Kommunal/interkommunal
 Annet, spesifiser

Tilgjengelighet på kritesenteret

De videre spørsmålene gjelder kun forholdene ved selve senteret, ikke eventuelle overgangsboliger.

22 Er senteret tilrettelagt for brukere med følgende funksjonsnedsettelser:

	Ja	Nei
Nedsatt bevegelsesevne	☐	☐
Nedsatt synsevne	☐	☐
Nedsatt hørselsevne.....	☐	☐
Annen funksjonsnedsettelse	☐	☐

23 Antall parkeringsplasser merket for personer med nedsatt funksjonsevne: .....

Antall øvrige parkeringsplasser:.....

24 Hvor stort areal har kritesenteret?

Brutto kvadratmeter: .....

Lokalene

25 Hvor mange rom er det på senteret?

Ett og samme rom skal telles kun én gang. For eksempel skal vaktrom som også er soverom for ansatte enten registreres som Vaktrom eller som Soverom for ansatte. Alle kategoriene skal fylles ut. For kategorier der senteret ikke har aktuelle romtyper, registreres 0 (null).

	Antall rom		
Soverom for beboere:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Soverom for ansatte:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kjøkken:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Stue(r):	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Aktivitetsrom/lekerom:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Bad med WC:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Bad uten WC:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Separat WC:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kontor(er):	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Samtalerom:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Vaktrom:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Møterom:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Besøksrom:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Andre rom, spesifiser	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Antall rom totalt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

26 Antall faste sengeplasser på senteret for beboere: .....

Antall faste sengeplasser på senteret for ansatte: .....

27 Har senteret vært fullt en eller flere ganger i løpet av året?

- Ja, en gang
 Ja, flere ganger
 Nei

Bemanning og tilbud på senteret

28 Er senteret bemannet hele døgnet?

- Ja
 Nei

29 Har senteret egne ansatte som primært jobber med barn?

- Ja
 Nei ⇒ Gå til 31

30 Antall ansatte som primært jobber med barn:

--	--	--

31 Har senteret spesielle tilbud rettet mot barn?

- Ja
 Nei ⇒ Gå til 33

32 Hvilke tilbud har senteret for barn? Flere kryss er mulig.

- Enesamtaler for barn med/uten mor tilstede
 Gruppesamtaler/-tilbud for barn
 Egne samarbeidsopplegg med andre offentlige hjelpetjenester
 Bistand ved samvær med far/overlevering
 Oppfølging av barn som tidligere har hatt opphold ved senteret
 Barnehagetilbud – i egen regi eller avtale med annen barnehage
 Skysordning til/fra barnehage/skole
 Fritidsaktiviteter for barn i regi av senteret
 Fritidsaktiviteter for barn i regi av frivillige organisasjoner
 Andre tilbud, spesifiser

33 Hvilke av følgende fasiliteter finnes på senteret?

- PC
 Internett
 Dataspill/Playstation
 TV
 Bøker/blader/aviser
 Lekerom
 Ungdomsrom
 Lekeplass ute
 Uteplass, for eksempel hage, terrasse, bakgård

34 Hvilke regler gjelder for besøk?

- Besøk tillates ikke
 Besøk tillates med visse restriksjoner
 Det er ingen restriksjoner for besøk

Ansatte

35 **Hvor mange ansatte har jobbet ved senteret i løpet av året fordelt på følgende kategorier?**

	Antall personer	Antall årsverk
Ordinær stilling, heltid:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Ordinær stilling, deltid:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Frivillige vakter:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

36 **Hvor mange ansatte i løpet av året er menn?**

	Antall personer	Antall årsverk
Ordinær stilling, heltid:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Ordinær stilling, deltid:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Frivillige vakter:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

37 **Hvilke stillingskategorier fordeler de brukerrettede stillingene seg på?**

	Antall personer	Antall årsverk
Daglig leder/dagarbeider(e):	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Nestleder	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Miljøarbeider:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Andre brukerrettede stillinger:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

38 **Hvilke stillingskategorier fordeler de merkantile stillingene seg på?**

	Antall personer	Antall årsverk
Kontoransvarlig/sekretær:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Kjøkken/husansvarlig:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Vaktmester:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Renholder:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Andre merkantile stillinger:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

39 **Antall ansatte med brukerrettede stillinger fordelt på deres høyest fullførte utdanning.**

	Antall ansatte
Grunnskolenivå:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Videregående skolenivå:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Universitets- og høgskolenivå:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Annet:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

Trondheim
2009